

СМОТРА ДОБРОВОЉНИХ РАДНИХ БРИГАДА

На смотри трећег априла 440 добровољних радних бригада, градитеља Београда, манифестоваће своју спремност да уложе све снаге за извршење задатака који се, ове године, њима постављају у изградњи нашег града. Ти задаци су већи и тежи него што су били прошлих година. Изградњом око 9.000 станова, фабрике, трамваја, нових паркова, којима ће се пресецају улице зеленилом, у Београду ће већ на крају ове године бити лепше и пријатније живети, почеће да се већ губи тескоба која омета одвијање привредног и административног живота што добија све већи замањ.

биће од неоцењиве користи рад добровољних бригада на децим вртњима, скверовима, грањњима, јавним чесмама, на уређењу улица, ограда и бањка. Свака цигла која се угради у зид је корак ближе ка изградњи целе зграде. Све оне ситне свакодневности што ометају и загорчавају живот грађана треба отклањати и искривљати.

Добровољне радне бригаде треба не само да днжу нове грађевине већ и да предлаче у агитацији и чувају оног што је већ изграђено. Они који највише дају за боље уређење и лепши изглед града, имају највише права да воде одлучну борбу против некултурног и безобзирног опхођења појединаца према јавним објектима који служе свим грађанима и дошљацима у Београду.

Смотра добровољних радних бригада градитеља Београда, чланова Народног фронта и омладине, неће бити само манифестација већ и постројавање, преглед и прибирање снага, пред нову, велику, једну од одлучујућих битки за напредак и изградњу. Њихова смотра, њихов рад и залагање биће израз тежњи не само сто хиљада учесника већ народних маса из свих крајева, олакше су потекли, да што брже изграде социјализам у нашој земљи, да што више камења сами положе у темеље зграде Републике. Њихов рад ће помоћи да буде довољно радних руку за подизање нових грађевина широм земље, за повећање производње у предузећима и рудницима.

Од рада и залагања чланова Народног фронта, градитеља Београда, зависи у великој мери извршење инвестиционог плана Београда који ће допринети решењу читавог низа њихових горњих животних проблема. А да главни услови за њихово извршење постоје потврдиће снага и полет бригада на смотри и раду. Да ти услови постоје потврдиће и величина учинених дела бригада Народног фронта Београда у прошлој години, када је преко 60% чланова Народног фронта, грађана Београда, пребацило за милион часова план рада на 135 објеката. Ти успеси би били још већи да су повољније организоване припреме и агитација за добровољни рад, да је било боље организовано так

мичење, да је спроведена боља евиденција рада и сумирање свакодневних резултата који треба да буду потстрек бригадама за такмичење и залагање појединаца, и да је доследно и стално спроведено политичко уздизање бригадиста. Један од недостатака који је највише кочио рад прошле године била је недовољна координација рада између управа градилишта и добровољних радних бригада. Од стране појединих стручњака долазило је до потцењивања добровољног рада на чак и неправилног односа према бригадистима. Иако се ове године пред добровољне радне бригаде изградњи Београда постављају много тежи задаци него прошле, ипак ће оне моћи да их још успешније изврше јер располажу са више снаге и искуства, јер могу из корена да уклоне раније недостатке и узроке прокуста у раду.

Посебне бригаде Народног фронта, које ће ове године учествовати на смотри и у радницама, најбоље показују колико је данас снага идеја Народног фронта, колика је приврженост нашег човека према социјализму, колико је његово разумевање целокупности његове изградње. У Београд долазе данас радне бригаде из најудаљенијих крајева земље, из најзабаченијих села. Селаши долазе да заједно са грађанима изграђују град и у заједничким напорима јача се њихово јединство. Тим посебним као и свим другим бригадама, које су дошле да га изграђују, Београд треба да посвети ону пажњу и да им пружи ону помоћ коју заслужују најбољи чланови Народног фронта да из нашег града оду обогаћени новим искуствима, као заврат за њихово неуморно залагање.

Учешће добровољних радних бригада Народног фронта у изградњи Београда и њихова спремност за примање и извршење задатака које им поставља Партија, добија нарочити значај у дане клеветничке кампање, коју воде пропалацки апарати земаља народне демократије, против наше земље и њеног руководства. Добровољни бригадисти ће на борбеној смотри која се обавља пред олажавање III конгреса Народног фронта Југославије још једном одлучно манифестовати поверење и љубав коју наши људи имају према Комунистичкој партији Југославије и њеном мудрој руководству са другом Титом на челу.

Учешће добровољних радних бригада Народног фронта у изградњи Београда и њихова спремност за примање и извршење задатака које им поставља Партија, добија нарочити значај у дане клеветничке кампање, коју воде пропалацки апарати земаља народне демократије, против наше земље и њеног руководства. Добровољни бригадисти ће на борбеној смотри која се обавља пред олажавање III конгреса Народног фронта Југославије још једном одлучно манифестовати поверење и љубав коју наши људи имају према Комунистичкој партији Југославије и њеном мудрој руководству са другом Титом на челу.

ПОЗИВ Извршног одбора Народног фронта Београда

ГРАЂАНИ БЕОГРАДА!

Трећег априла ове године одржаће се на Тргу Републике у 9 часова смотра свих добровољних радних бригада Народног фронта и Народне омладине Београда заједно са добровољним радним бригадама Народног фронта и Народне омладине из унутрашњости које раде на изградњи Београда. Ова смотра обележиће почетак великих добровољних радних акција у III години Титове Петолетке.

Велика смотра добровољних радних бригада Народног фронта и Народне омладине манифестоваће још једном несаломљиво јединство наших радних људи окупљених у Народном фронту и њихову чврсту решеност да под руководством Партије упркос свих сметњи изграде социјализам у својој земљи.

ГРАЂАНИ БЕОГРАДА, ОМЛАДИНО!

Масовним учешћем на смотри свих добровољних радних бригада Народног фронта и Народне омладине покажимо још једном да никаква клеветничка пропаганда земаља народних демократија и СССР-а као ни ратнохушкачка пропаганда империјалиста не могу да зауставе победнички пут наших народа у изградњи социјализма. Радни људи Београда сврстани у добровољне бригаде Народног фронта својим свесним и пожртвованим залагањем у изградњи и улепшавању главног града своје социјалистичке домовине даће најбољи одговор свим клеветницима наше земље, Партије и народа.

Извршни одбор Народног фронта Београда позива све раднике и намештенике, омладину, све грађанство нашег града да узме пуно учешће на смотри, да стално проширује и бројачно повећава радне бригаде Народног фронта.

Живеле добровољне радне бригаде Народног фронта и Народне омладине. Живео Народни фронт Југославије — моћна свенародна политичка организација. Живела славна КПЈ предвођица народних снага окупљених у Народном фронту. Живео организатор социјалистичке изградње Југославије друг Тито.

Одржана је годишња скупштина Градског одбора Савеза бораца

На дан 30 марта одржана је у Београду годишња скупштина Савеза бораца којој је присуствовало 914 делегата изабраних на рејонским годишњим скупштинама Савеза бораца.

Савез бораца је у овом периоду успео да се укључи у ову акцију, што не значи да неће истајати као посебна организација, на пример са својим групама и слично.

Скупштини су присуствовали претставници ЈА Савезног и Главног одбора Савеза бораца, претставници народних власти и масовних организација. Извештај о годишњем раду Савеза бораца и задацима у 1949 години поднео је скупштини члан бироа Градског комитета КПС за Београд, друг Марко Никезић.

Реферат друга Марка Никезића

У свом извештају Марко Никезић је детаљно рекао о годишњем раду Савеза бораца и задацима у 1949 години поднео је скупштини члан бироа Градског комитета КПС за Београд, друг Марко Никезић. У свом извештају Марко Никезић анализирао је детаљно рад Савеза бораца Београда у протеклој години, указао на недостатке који су се појављивали у раду, подвукао основне слабости организације и поставио задатке за 1949 годину.

Пример, прикупљено и предато Градском одбору свега 136 различитих докумената из Народноослободилачке борбе и 137 фотографија. У Градском одбору створена је евиденција о важнијим местима у Београду за која су везани документи из Народноослободилачког рата, али она нису обележена, осим зграда где је било седнице ЦК КПЈ, или ПК за Србију и партијских штампарија, а на којима је Градски комитет Партије поставио спомен-плоче приликом Петог конгреса КПЈ и Другог конгреса КПС.

У Савез треба обухватити све борце

Иако је успех што се у току прошле године уписало око 13.000 нових чланова и на тај начин удвојачио број чланова Савеза бораца, ми и данас имамо у Београду неколико хиљада учесника народноослободилачке борбе који нису чланови Савеза. Први задатак је да убрзано упис свих преосталих учесника Народноослободилачког рата разбијајући сепаратно код неких чланова Савеза, који постављају, на пример, питање од које године ко учествује у народноослободилачкој борби и сл. Упис чланова завршиће се до одлуке Главног одбора Савеза до 1 јуна 1949 године.

Учесници Народноослободилачког рата озбиљно су схватили стварање Савеза, тако да је 30 марта ове године било уписано 27.867 чланова, не рачунајући Железник и Панчевачки Рит.

Поред тога што треба обележити још нека значајна места из времена борбе под окупацијом, по себи треба у Београду обележити места великих борби наше Народноослободилачке војске и Црвене армије за ослобођење Београда у октобру 1944 године. Ове године се завршава пет година од ослобођења те биве ово требало урадити до 28 октобра. Исто тако, обележити споменицима, на пример, сва позната места где су пали наши борци и где су раније били гробови, а сада се постепено са изградњом Београда уздижу.

Сем тога, треба да учествују у раду и остали који су изабрани. Обично се сматра да другова, који имају друге функције, не морају да долазе, Међутим, није случајно, да је баш тамо где су чланови Рејонског комитета учествовали у раду Савеза, тај рад био бољи, као, на пример, у Петом рејону и у Земуну. Пред нашим партијским организацијама је задатак да посвете већу бригу раду Савеза бораца, спроведују у дело уздуштва која су дата у реферату друга Ранковића на Другом пленарном заседању ЦК КПЈ и у Резолуцији о народним задацима Другог конгреса КПС.

Организације Савеза бораца ангажовале су се у раду на економско-социјалном и културном сектору, на организовању предвојничке обуке и прикупљању документарног материјала из Народноослободилачке борбе. По тим секторима су код Градског и рејонских одбора формиране и секције.

Међутим, иако су наше организације постигле извесне успехе, ми смо ту на почетку. Ми још немамо потпуно евиденције, сем у Петом рејону и Земуну, о породицама и деци палих бораца и инвалидима Народноослободилачког рата. То потиче из још недовољне брига наших рејонских организација о породицама бораца. Поставља се задатак да се рад на стварању евиденције, који је у току у већини рејонских одбора, најхитније заврши.

Затим је Марко Никезић говорио о оснивању повереништава на територији основних организација, као тела преко којих су се чланови Савеза знатно оближили.

Предвојничкој обуци која је један од најважнијих сектора рада Савеза бораца, наше организације нису посветиле потпуно пажњу, тако да се тај рад одвија данас углавном захваљујући омладинским организацијама и органима народне власти.

Помоћ селу — важан задатак Савеза бораца

Читав рад организације Савеза бораца знатно је допринео даљем јачању Народног фронта у Београду. Наша повереништава Савеза бораца помажу учвршћењу основних фронтних организација активизацијом наших најбољих људи у њима. Сада, када су пред Народним фронтом Београда крупни задаци у организовању добровољних радних бригада, које ће учествовати у изградњи Београда и широка акција за помоћ социјалистичкој реконструкцији села, ми морамо на раду у Народном фронту активизирати до краја читаво чланство Савеза. Нарочито у раду са селом београдска организација Савеза има великих могућности.

Пред нас се поставља задатак да одмах организујемо обилазак свих наставних центара предвојничке обуке и то прво оних, где има честих изостанака, као и попуњавање члановима Савеза наставног кадра, нарочито за политички део наставе.

Неки наши рејонски одбори већ су одржали саветовања са повереништвима и узели су обавезе, на

Побољшати рад на прикупљању докумената

Прикупљање документарног материјала из Народноослободилачког рата је један од слабих сектора нашег рада. До сада је, на

Испреградње масе десетина хиљада чланова Фронта на прошлогодишњој смотри радних бригада

Задаци Савеза бораца у 1949 години

Наш рад сад треба развити тамо да се Савез бораца много више по досад осети у политичком и (Наставак на другој страни) 1

(Наставак са
пре стране)

1

друштвеном животу Београда. Са-
вез мора даље развити нарочито
јак политички рад на даљем учвр-
шћавању јединства нашег народа,
на његовом васпитању у духу вер-
ности тековинама велике ослобо-
дилачке борбе.

Управо данас, када западни им-
перијалисти хушкају на нов рат,
угрожавајући мирни развитак на-
ше земље, наш Савез бораца и
читава наш народ мора бити чвр-
шћи и избијенији но икад одузи-
мајући вољу империјалистима да
дирну нашу земљу.

Управо данас, кад земље соци-
јализма и народне демократије,
уместо подршке коју би били ду-
жни да нам пружају као истуре-
но поддржају социјалистичког
света, врше на нашу земљу срам-
ан и безобзиран притисак да би
се доказала уместост Резолуције
Информбира, ми морамо високо др-
жати тековине нашег Народно-
ослободилачког рата, наше народ-
не револуције. На историји на-
шег Народноослободилачког рата,
на борби наше војске и наше по-
задине, наши народи се морају
увек изнова науоружавати појртво-
вањем и упорношћу, којима су нас
у годинама рата научили Партија
и друг Тито.

У дискусији по реферату узели
су учешћа представници Саве-
за бораца из региона. Они су у
својим излагањима износили
конкретне успехе и неуспехе
организације. Јосип Мишковић,
секретар Градског одбора Саве-
за бораца, говорио је у диску-
сији о организационим слабо-
стима и указао како и на који
начин треба у 1949 години от-
клонити те слабости.

На крају дискусије узео је
реч секретар Градског комитета
Партије друг Рато Дугоњић, ко-
ји је говорио о улози Савеза
бораца у извршавању државних
задатка и о неким проблемима
у вези са Резолуцијом Информ-
бира.

После дискусије, прочитан је
предлог Резолуције о наредним
задацима организације Савеза
бораца, који је скупштина је-
дногласно усвојила.

Затим је прочитан предлог
Резолуције поводом непријатељ-
ске хајке против наше земље и
Партије који је, такође, једно-
гласно усвојен.

После тога, у име кандида-
ционе комисије, Милена Бубало
прочитала је предлог Градског
одбора Савеза бораца и над-
зорне комисије. Скупштина је
усвојила оба предлога.

У Градски одбор изабрано је
26 чланова: Сава Анђелковић,
Момир Бошковић, Нада Буро-
рац, Аница Буловић, Никола
Бобић, Светозар Баслаћ, Мирко
Ванић, Динко Деновић, Мика
Ђорђевић, Љубиша Јовановић,
Александар Јовановић, Јела Ка-
лдинић, Јосип Мишковић, Драган
Малинић, Влада Марковић, Дра-
ги Николић, Драгомир Николић,
Марко Никезић, Бранко Пешић,
Мирко Тукловић, Добрило Га-
ћеша, Драшко Динић, Матеја
Килибарда, Стјепан Полицер,
Миле Радмановић.

У надзорну комисију ушли
су: Јелена Поповић, Пиво Кара-
матијевић, Бора Дреновац, Раша
Дачић и Благоје Белић.

На крају послати су поздрав-
ни телеграми Централном комитету
КПЈ и Главном одбору Саве-
за бораца.

Резолуција бораца Народноослободилачког рата Београда поводом клеветничке кампање против наше земље, Партије и народа

На својој годишњој скупштини одржаној 30 марта 1949
године борци Народноослободилачког рата београдске ор-
ганизације поводом клеветничке кампање која се
води против наше земље и Партије доносе следећу

РЕЗОЛУЦИЈУ

Савез бораца осуђује клеветничку кампању коју после
злогласне Резолуције Информбира воде руководства не-
ких комунистичких партија, против наше земље и Партије.

Покушаји негирања наше народне револуције значе
грубо фалсификовање историчких чињеница и наносе
увреду борцима Ослободилачког рата од којих су стотине
хиљада положили своје животе за стварање лепше и срећ-
није будућности своје земље и победу социјализма.

Борећи се за ослобођење своје земље против окупатора
и домаћих издајника, наши народи под мудрим руковод-
ством свог Централног комитета и друга Тита
извршили су народну револуцију и на тај на-
чин створили услове за изградњу социјализма у Југосла-
вији. После извојеване победе борци Ослободилачког
рата са истом упорношћу и борбеним полетом прегли су на
обнову земље и остварење Петогодишњег плана, свесни да
на тај начин најбоље извршавају и своју интернационалистичку
дужност, свесни да тиме пружају најфикаснију помоћ бор-
би за учвршћење мира, коју воде антиимперијалистичке
снаге против свих ратних планова империјалиста и ратних
хушача.

Досад је протекло девет месеци од појаве Резолуције
Информбира. За то време до краја се разголитио клевет-
нички и контрареволуционарни карактер читаве кампање ко-
ја се води против наше земље на бази Резолуције Информ-
бира. Данас више није могуће ни пред ким сакрити циљеве
ове чудовишне кампање — тенденцију да се на некомуни-
стички начин регулишу односи међу социјалистичким зе-
мљама.

Борци Народноослободилачког рата главног града наше
социјалистичке домовине на својој годишњој скупштини с
поносом се сећају славног пута који су под руководством
своје Партије и друга Тита прешли од 27 марта 1941 до да-
нас. Из Београда је друг Тито руководио устанком 1941 го-
дине. Хиљаде и хиљаде радника и омладинца из Београда
ступало је у Народноослободилачку војску, а Београд ипак
никад није остао без бораца, никад се окупатор у њему није
осећао осигуран — Београд је увек остао непокорен. Верни
својим слободарским традицијама, ми, борци Ослободилач-
ког рата, заветујемо се другом Титу и Партији да ћемо се
борити под славном заставом наше Партије за изградњу со-
цијализма у нашој земљи, за победу стана наше Партије у
борби за правилне односе међу социјалистичким земљама,
за победу пролетерског интернационализма.

Скупштина Савеза
бораца Народноослободилачког
рата Београда

Упутство Извршног одбора Народног фронта Београда за смотру добровољних радних бригада

Извршни одбор Народног фронта
Београда одлучио је да се смот-
ра добровољних радних бригада
Народног фронта и Народне омла-
дине Београда, омладинских бри-
гада из унутрашњости као и по-
себних бригада Народног фронта
Србије које раде на изградњи Бе-
ограда одржи у недељу 3 априла
у 9 часова на Тргу Републике.

У вези са овим Одбор за ор-
ганизовање смотре добровољних рад-
них бригада донео је следеће

У П У Т С Т В О

I. Време и место прилаза бри-
гада је следеће:

Добровољне радне бригаде На-
родног фронта и Народне омла-
дине са Првог рејона долазе ули-

цама Браће Југовића, Дечанском
до Стаљинградске у 8,15 часова.
Радне бригаде Другог рејона Ста-
љинградском до раскршћа са Де-
чанском улицом у 8,15 часова. Бри-
гада Трећег рејона долазе Кнеза
Милоша ул. преко Теразија до хо-
тела Москве у 8,15 часова. Радне
бригаде Четвртог рејона иду Бе-
гошевом улицом преко Цветног
трга Маршала Тита преко Терази-
ја до палате Албанија у 8,15 ча-
сова. Бригаде Петог рејона дола-
зе Булеваром Црвене армије, Де-
чанском до Стаљинградске у 8,30
часова. Бригаде Шестог рејона и-
ду Булеваром Југословенске арми-
је преко Славије улицом Народне
Републике, Булеваром Црвене ар-
мије, Дечанском до Стаљинград-
ске у 8,30 часова. Бригаде Седмог
рејона долазе преко Мостара, Кне-

за Милоша, преко Теразија до Мо-
ске у 18,15 часова заједно са
Железничком, Раковицом и Кне-
жевом. Бригаде из Земуна иду
преко моста Караборњеном ули-
цом, Загребачком, Гаврила При-
нципа, Југ Богдановом, Сремском,
Кнез Михајловом до Краља Ал-
берта у 8,30 часова. Студентске
бригаде долазе улицом 27 мар-
та, Ђорђа Вашингтона, 29 новем-
бра до Народног позоришта у 8,30
часова. Омладинске бригаде са
Новог Београда и посебне бри-
гаде Народног фронта Србије дола-
зе од Железничке станице, Бал-
канском до Москве у 8,30 часова.
Омладинске бригаде са „Пионира“
иду Рузвелтовом улицом, Булеваром
Црвене армије до Теразија у
8,30 часова.

Бригаде Народне омладине Са-
везних и републиканских устано-
ва долазе од Студентског трга (ис-
пред Коларчевог универзитета)
Васином улицом до Позоришта у
8,15 часова.

II. Постројавање и смештај до- бровољних радних бригада на Тргу Републике

На прилазним местима, напред
означеним, у одређено време све
бригаде ће сачекати чланови Ол-
бора за организовање смотре који
ће их прихватити и спровести до
одређеног места на Тргу Републи-
ке. Трг Републике, према плану
лодељен је на 7 јасно обележених
делова за смештај радних бригада
које улазе на Трг Републике, Ко-
ларчевом и Стаљинградском ули-
цом.

Радне бригаде Првог рејона за-
узимају место до самог парка код
Народног позоришта целом према
трибини.

Бригаде Другог рејона построје-
ће се на Тргу Републике одмах
до бригаде Првог рејона, с леве
стране.

Бригаде Петог рејона заузимају
место лево поред Другог рејона.

Поред њих долазе радне бри-
гаде Шестог рејона.

Радне бригаде Седмог рејона за-
једно са бригадама Раковице, Кне-
жевица и Железника заузимају ме-
сто поред бригаде Шестог рејона.

Пред годишњу скупштину Месног синдикалног већа

Утра и прекоутра одр-
жаће се у великој сали
Синдикалног дома, че-
тврта редовна годишња
скупштина Месног синдикалног
већа. На њој ће се поднети
извештај о раду Већа у 1948
години и извршиће се избор
новог Месног синдикалног већа
и финансијске контроле.

Ову скупштину радници
Београда дочекују са богатим
резултатима рада у другој
планској години и првим месе-
цима треће године Плана. О-
купљени у својим синдикалним
организацијама радници Бео-
града су у протеклом периоду
често извршили све оне задат-
ке које је пред њих постави-
ло наше партиско и државно
руководство.

Својим добрим испуњењем
плана (сва београдска преду-
зећа испунила су план за 1948
годину са 102%) радници Бео-
града су још једном доказали
да их никакве тешкоће, којих
је било у прошлој години по-
сле Резолуције Информбира, и
које су кочиле благовремено
извршење Плана, неће поколе-
бати да истрају, под руковод-
ством Комунистичке партије, у
племенитој борби за изградњу
социјализма.

У складу са привредним раз-
војем наше земље, а посебно
са развојем привреде у Бео-
граду у 1948 години стално се
повећавао број предузећа и
установа, а самим тим и број
синдикалних подружница и
чланова синдиката. Због тога
је пред синдикалним органи-
зацијама Београда било низ
организационих задатака. Треба-
ло је укључити нове раднике
у синдикат, оформити и оспо-
собити за самосталан рад но-
ве синдикалне подружнице. За
тим, један од главних задата-
ка у 1948 години био је зала-
так организационог учвршће-
ња и јачања свих синдикалних
организација како би оне биле
способне да извршавају све
обимније и сложеније задатке

у вези са брзим развитком на-
ше привреде, да мобилишу
најшире чланство у борби за
извршење Плана, за изградњу
социјализма. У извршавању
свих тих организационих зад-
атака постигнуто је у протек-
лој години низ лепих успеха
и резултата.

Један од основних задатака
који је стајао пред свим син-
дикалним организацијама у
1948 години био је борба за
што успешније извршење Плана.
Трудовици Београда извр-
шили су другу планску годи-
нину успешно у првом реду
због широког замаха соција-
листичког такмичења. То так-
мичење је нарочито племтело
у даље такмичења пред Пети
конгрес КПЈ, пред Други кон-
грес КПС и пред Први кон-
грес ЈСЛ. После V конгреса
КПЈ многа предузећа су дала
обавезу да испуне годишњи
план до 29 новембра. Тако је
до овог рока 31 предузеће
Београда завршило свој годи-
шњи план.

Несумњиво да је успешном
остварењу плана за 1948 годи-
ну много допринело и залага-
ње и пожртвовање разних
стручњака, новатора, ударника
и рационализатора. У 1947 го-
дини било је 2.751 ударник,
док је у 1948 години у бео-
градским предузећима прогла-
шено 14.760 ударника. За из-
ванредно залагање и пожртво-
ваност у раду Президијум На-
родне скупштине ФНРЈ одли-
ковао је 1.314 најзаслужнијих
трудбеника Београда.

Правилном току и организа-
цији такмичења у 1948 години
допринела су производна саве-
товачна радних колектива. За-
тим, велики значај за унапре-
ђење такмичења и за повећање
производности у раду имао
је бригадни систем.

У борби за испуњење плана
у раду синдикалних органи-
зација било је, поред несумњи-
вих успеха, и низ слабости и

недостатака на које је нарочито
указао Други пленум ЦК
КПЈ.

Једна од основних слабости
синдикалних организација у
борби за испуњење плана про-
изводних планова по вре-
мену и радном месту, непрет-
ресање планова по одељењима
као би појединци могли да
узурпају личне обавезе, тако
које је једна од слабости у
раду синдикалних организаци-
ја у 1948 години.

Неучествовање синдикалних
организација у разрађивању
производних планова по вре-
мену и радном месту, непрет-
ресање планова по одељењима
као би појединци могли да
узурпају личне обавезе, тако
које је једна од слабости у
раду синдикалних организаци-
ја у 1948 години.

Питању развијања рациона-
лизаторства, ударничтва и но-
ваторства синдикалне органи-
зације нису посвећивале у 1948
години довољно пажње. Деша-
вало се да се уларници поште
не награђују, као на пример у
Ложионици Београда где је
проглашено 107 ударника, а
ни један у току године није
награђен.

Поред ових најкрупнијих не-
достатака било је и низ других
који су знатно ометали
правилно извршење планске
године као: расипање имовине,
недостатак радне снаге, флу-
ктуација радника, изостаци и
закашњавања.

Важан задатак синдикалних
организација у овој години
јесте отклањање свих ових
пропушта и даље развијање
свих позитивних искустава ко-
је су синдикалне организације
стекле у протеклом периоду.

На културно-просветном пољу
рада постигле су синдикалне ор-
ганизације Београда добре ре-
зултате. Рад на васпитању рад-
ника у духу марксизма-лени-
низма одвијао се кроз предава-
ња, кружоке, читалачке групе
и семинаре. У току године опи-
смено је 900 радника, 166
радника завршило је Школу за
опште образовање радника, 36
радника отишло је у радничке
техникуме, а 30 радника-удар-
ника отишло је на Високу техни-
чку школу.

Културно-просветни рад одви-
јао се најживље кроз 29 кул-
турно-уметничких друштва а
40 културно-уметничких група.
Културно-уметничке екипе одла-
зиле су у току године на село и
дале 250 приредби.

У 1948 години синдикалне ор-
ганизације Београда посветиле
су велику пажњу бризи о људи-
ма, што и јесте један од ос-
новних задатака нашег Пето-
годишњег плана, да се упоредо
са остварењем и извршењем
планских задатака и повећањем
производње, постепено али стал-
но подиже животи стандард
радних људи. Нарочито је ове
године посвећена пажња побољ-
шању услова рада женама-рад-
ницама са децом. Отворене су
нове деље јасле, обданишта, до-
јилшта, тако да данас у Бео-
граду има 26 обданишта, 12
јаслице и 2 дојилшта. Обзиром
на сталан прилив жена у при-
роду тај број није довољан и
зато се у овој години мора при-
ступити отварању нових домова
и јаслица.

Синдикалне организације про-
ужиле су у 1948 години помоћ
фискултурним организацијама.
Помогле су у окупљању нових
чланова, заим у изградњи раз-
них фискултурних терена и
објеката, вабици рекреација и у
кадровима за руководство. По-
ред тога, пружена је пуна по-
моћ организацији „Народне
технике“.

Широко развијајући сва позитивна
искуства стечена у раду
у 1948 години, синдикалне ор-
ганизације Београда пристуиле
су са успехом остварењу задат-
ка у трећој планској години.

Поред сталног задатка борбе
за што успешније извршење
Плана, синдикалне организације
Београда даће у овој години
на спровођењу задатака за што
бржи социјалистички преоб-
рај села значајан допринос.
Брига о стварању што бољих
животних услова за раднике
биће и даље задатак којим ће
се синдикалне организације сват
кодневно бавити.

Чланови синдикалних органи-
зација Београда треба ове године
масовније но досада да узму учешће
у раду Народног фронта. За-
тим, масовним укључењем у добро
вољне радне бригаде Народног
фронта чланови синдиката даће
крupan допринос у изградњу
Београда, односно у остварењу
инвестиционог плана за 1948
годину.

Треба појачати рад на прикупљању отпадака

Увиђајући огромну важност
коју представља сакупљање
отпадака за нашу ин-
дустрију Савезни одбор
Народног фронта Југославије
донео је одлуку да све организа-
ције Народног фронта отпочну
са сакупљањем још 19 марта. У
том, циљу требало је да се при
Градском одбору и рејонским
одборима Фронта формирају шта-
бови за спровођење ове акције.
Сваке штабове требало је фор-
мирали и при основним органи-
зацијама Народног фронта. Под
руководством рејонских штабова
и штабова основних организаци-
ја треба углавном да се спроводи
цела акција. С обзиром да је тре-
вало да ова акција отпочне још
19 прошлог месеца, могли су се
вече очекивати доста значајни
резултати. Међутим, изгледа да
неки рејонски одбори Фронта
нису озбиљно схватили огроман
значај сакупљања отпадака и
није на време приступили форми-
рању штабова који би прегли на
организовање и пропотирање ове
акције.

У другом рејону, на пример,
оформљени су штабови, изврше-
на агитација међу грађанством и
одређена сабирна места. Требало
је само да се саставе рејонски
штаб да направи план рада и да
се отпочне са сакупљањем. Ме-
ђутим, састанак није одржан због
недоласка неких чланова. У Пе-
том рејону су, исто тако, оформ-

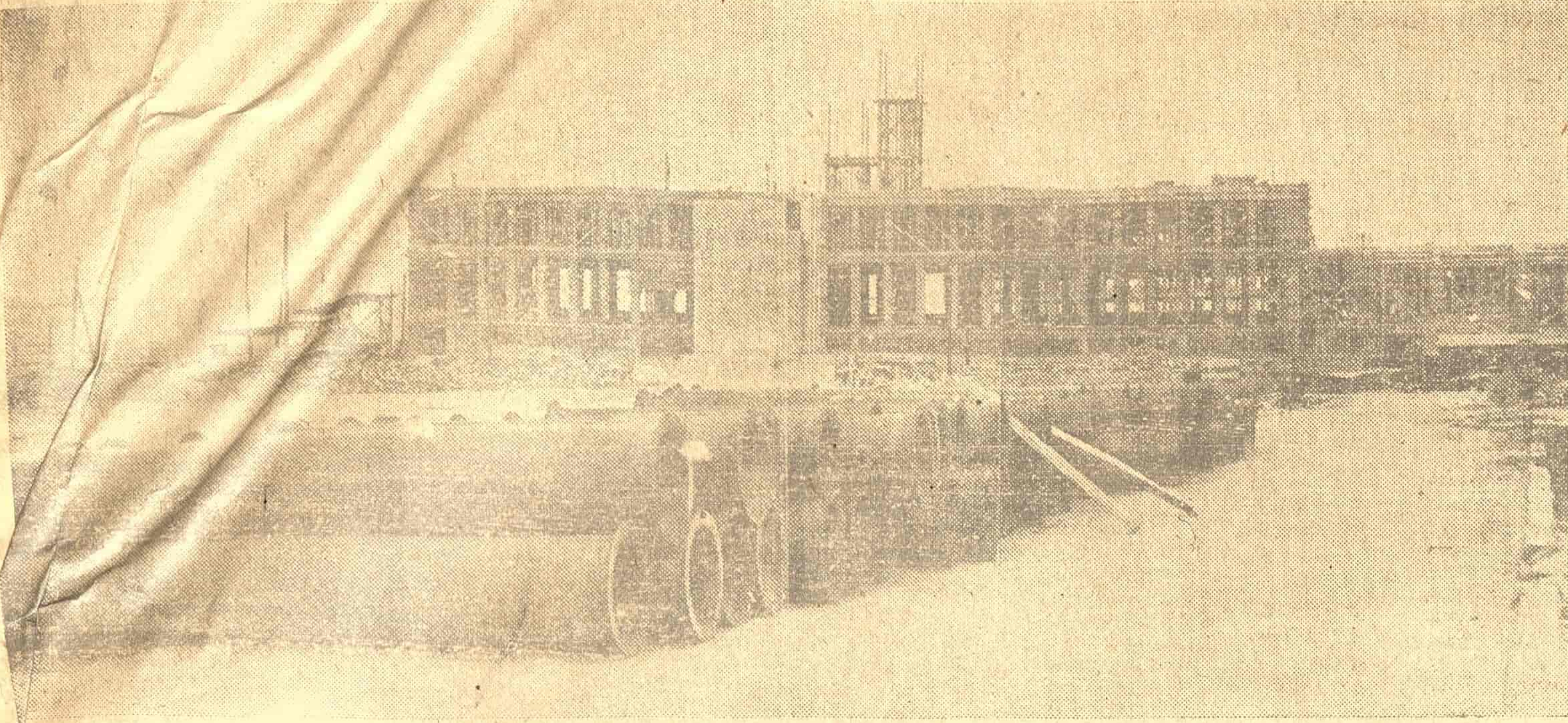
љени штабови и акција је отпо-
чела пре два до три дана. Прет-
ходно је одржан састанак са
штабовима основних организаци-
ја на коме је детаљно претресан
план рада. Према плану који је
израђен за два месеца, предвиђе-
но је да се од 28 марта до 10
априла сакупљају само празне
флаше. Од 11 априла до 1 маја
сви метални предмети: лим,
гвожђе, бакар и тако даље. Од 2
до 15 маја текстилни отпади, од
16 маја до 1 јуна хемиски про-
изводи, отпади од гуме и харти-
је. Сакупљање је већ отпочело,
али још нису познати резултати.
У Шестом рејону је отпочела ак-
ција 18 прошлог месеца, али још
нема података о резултатима. У
Првом рејону ова акција најбо-
ље тече. Образован је штаб при
рејонском одбору Фронта у који
су ушли представници масовних
организација. До пре 3 дана са-
купљено је 950 кг стакла, 250 кг
костију, 1.700 кг гвожђа, 40 до
5.000 кг хартије, 200 кг крпа, 150
сијалица, 1.000 комада флаша. У
сакупљању отпадака по кућама
значајну помоћ су пружили кућни
савети агитовањем међу стано-
вима. Четврти рејон је извршио
све техничке припреме и свих 30
основних организација пристуиле
су сакупљању. Досада још
нема резултата шта је све сакуп-
љено. У свим основним органи-
зацијама Трећег рејона оформ-
љени су штабови који су отпо-

чели са радом. Не знају се још
резултати са свих основних ор-
ганизација. Углавном, сакупља-
ње се добро одвија са изузетком
у Седмастој, Двадесет и другој,
Двадесет и трећој и Двадесет
четвртој основној организаци-
ји где се штабови недовољно
залажу. Исто тако, недостатак ва-
та у многоме омета да се одмах
утврди колике су количине са-
купљене. У Седмом рејону су
извршене све техничке припреме
и прво се отпочело са агитова-
њем по кућама. Засада се, углав-
ном, вршило сакупљање стакла.
Грађани су сакупљене отпатке
стављали на гомили, а 29 и 30
прошлог месеца су екипе основ-
них организација то стакло из-
носили из кућа. На Чукарици су
Загорка Јовановић и Вослиња
Гачић саме сакупиле 600 кг от-
падака од стакла, а Пола Петро-
вић са Сенака 300 килограма.

Да би ова акција добила широк
замах, основне организације Фрон-
та треба да успоставе чврсту везу
са осталим масовним органи-
зацијама. Успех ове акције биће
осигуран ако се преко масовних
организација заинтересују нај-
шире масе наших радних људи.
Омасовљење акције у многоме
зависи и од темелите агитације
кроз коју ће се објашњавати
колико је важна ова акција и да
ће се кроз њу створити значајан
извор сировина за нашу индустрију.

Предвиђени радови на Новом Београду два и по пута су већи од прошлогодњих

Пред почетак
овогодишње
изградње

Велики хотел доврће се ове године под кров

Задаци органа за унапређење производње у градској привреди Београда

Уваску задатака којима треба да се позабаве органи за унапређење производње у овој години прво место заузима унапређење грађевинарства и индустријског производње.

Ако погледамо инвестициони план изградње Београда можемо закључити да само по плану ИОНО-а града Београда у 1949 години грађевинарски радови достижу вредност од преко 2.800.000 динара, односно скоро три и по пута више од планираних радова у 1948 години. То значи да се за извршење плана морају уложити крајњи напори у решавању свих проблема који ће искривити у великој мери постављени задаци.

На првом месту треба подвући да је наше грађевинарство у великој мери технички зрело. Ова зрелост условљава релативно споро темпо грађевинарства и изискује ангажовање великог броја радника. Индустриске радије може се извести да број радника у време највеће грађевинарске сезоне у Београду, у овој години, треба да досегне цифру од око 50.000 људи, што претставља стеновишност читавог једног већег града. Не улазећи сада у ово тешкоће у великој мери са снабдевањем оволиког броја људи брзи се улази на сезонски раднички

из унутрашњости) поставља се питање: да ли ће бити могуће мобилисати толики број људи за радове у Београду. Један део тога проблема биће решен омладинском радном акцијом и свакако да ће допринети омладине у изградњи Београда бити огромни. Али, и поред тога, искуства из прошле године показују да је питање радне снаге у грађевинарству још онда било критично, да је флукуација радне снаге врло велика, а број запослених радника, нарочито у другом полугођу, када радна сезона достигне кулминацију, уvek је био далеко испод стараних потреба.

Већ при самом пројектовању треба се што више оријентисати на типизирани зграде (негод је то могуће са максималном применом монтажних елемената. Најширу могућност примене монтажних и полумонтажних грађевинарских елемената, уз помоћ стараних потреба, с обзиром да се у овој години предвиђа изградња око 9.000 станова. Применом монтажних елемената (које ће нам највећим делом дати наша нова „Ветосерка“) добар део радова пребацује се на индустрију уз ослобођавање одговарајућег броја грађевинарских радника.

У вези са овим потребно је пронаћи и испитивати нова решења за грађевинарство, сировина за грађевинарство

ске материјале, као и испитати могућност коришћења индустријских отпадака за агрегате (на пример: отпади од опека, отпади дрвне индустрије, шљака, пепео и друго).

Затим је потребно пронаћи разне материјале за замину дефицитних грађевинарских материјала, углавном лаке материјале за испуне, шупљу и порозну опеку и друго.

У погледу рада на градилиштима треба у што већој мери пронаћи и применити нове методе рада при изградњи, малтерисању и другим радним операцијама, користећи у највећој мери већ стечена искуства и све рационализаторске предлоге са свих градилишта. Важно је методом убривања и правилном применом радних норма разбити укоревљена и застарела неправилна схватања радника и надзорног особља да нови системи рада неминовно повлаче и лошији квалитет рада. Упоредо треба прелазити на што ширшу примену нових метода рада, а искуства са појединим градилиштима одмах преносити и на остала, тако да се осети живо струјање и размена ових опазја.

Сва организација рада градилишта може се и мора у великој мери унапредити. Треба избегли сувисно нагомилана људи, вршити што рационалнији распоред смештања материјала и коришћења грађевинарских машина.

У погледу квалитета грађевинарства ушљен је у 1948 години значајан напредак у односу на 1947 годину. То, међутим, не значи да у том погледу можемо бити потпуно задовољни. Треба и даље водити оштру борбу за бољи квалитет. У овој години ће у грађевинарству ступити велики број нових радника, што би, у случају недовољне будности, свакако претстављало опасност привременог погоршања квалитета грађевинарства.

Све ово није новина. О томе се углавном већ говорило и писало, али се сада поставља ново питање: да ли се то спроведе и у пракси. Свакако, да ће органи за унапређење производње у овом послу одржавати велику улогу, с једне стране указујући на нове путеве и методе рада, а с друге стране обједињујући рад свих заинтересованих фактора и преносећи искуства појединца на све заинтересоване.

На овај начин цео рад по овим питањима добиће и шири замах и могућност масовне практичне примене.

Ове године питање квалитета и асортимана поставља се много оштрије него до сада. У току прошле године, руководиоци појединих индустријских предузећа сматрали су, у већини случајева, да је најважније испуњити годишњи план по вредности или по количини, а да је питање асортимана споредног значаја. О квалитету и да не говоримо. Тако се и могло догодити да према поручним или количинским показатељима извојене гране индустријске производње показују висок проценат испуњења или чак и премашење плана, док, са друге стране, потребе потрошача нису задовољене.

Организација контроле квалитета мора се провести у свим индустријским предузећима и то тако, да она обухвати сваки радни процес, с тим да буде брза и ефикасна и да све прешке одмах може да уочи и отклони. Потрошач за свој новац треба да добије не само робу, него и квалитетну робу.

Друга ствар, на коју органи за унапређење производње треба да умете своју пажњу, јесте питање изналажења нових сировина, замена дефицитних материјала, производња нових артикала нироке потрошње и тако даље. Овде су пружа широка поља рада.

Треба подвући да у индустрији постоје још укоревљена погрешна схватања у погледу система и организације рада. Новине и предлози за рационализацију тешко налазе свој пут ка масовној примени. У овом погледу било је случајева најдубљег бюрократијизма па чак и примера очигледног саботирања предлога који су полеким од радника, а који су били усмерени на побољшање производње или на убрзање радног процеса.

Свакако, да се рад органа за унапређење производње не испуњава овим задацима. Постоји још велики задатак из најразноврснијих области привреде, чијем решењу треба прилазити у највећој мери време. На пример: комунална привреда, пољопривреда, питање саобраћаја и многа друга.

Управа и биром за унапређење производње морају развити ивиру асистенцију, како би, уз помоћ свих заинтересованих фактора, били у могућности да се по сведе решавању читавог низа проблема, од чијег брзог и правилног решења зависи успешан рад наше локалне привреде.

К. Н.

Иако радови на градилишту Новог Београда ни су престали ни у току зимских месеци, и ма да се, шта више, обављало бетонирање под специјалним заштитним баракама, ипак замањ радова почиње тек са пролећним месецима, тојест од почетка априла, а у јулу, августу и септембру добијају свој прави обим.

Ово што се предвиђа у погледу грађевинарских радова, премаша по свом оквиру два и по пута све што је урађено у току 1948 године. Ако поредимо године 1947 и 1948 по инвестираним сумама са сумом која се предвиђа за ову, 1949 годину, видећемо како се радови стално развијају и постају све замашнији. За ову годину предвиђена је свота преко 1.900 милиона динара. Замашност предвиђених радова, може се илустровати и планираним апаратом за руковођење пословима који ће ове године бити знатно повећан. Овде долази у обзир довођење читавог низа нових стручњака за градњу као и службеника за техничке и друге послове.

Шта ће се градити у току ове грађевинарске сезоне у Новом Београду

Поред радова на згради Претседништва, као и на згради великог хотела, чији бетонски скелети треба да буду готови до краја ове године, као и покривање обе зграде, пуна ће се пажња обратити изградњи новог станбеног насеља. Ово ће насеље имати четрдесет, до четрдесет и пет зграда, од којих ће свака располагати са педесет до сто конформних стајева. Свака од тих зграда биће дуга сто педесет метара и имаће по пет спратова, а за изградњу поједине (само груби радови) биће потребно четрдесет до четрдесет пет дана. Претпоставља се, уколико не наступе посебне тешкоће, да ће се све ове зграде довршити до краја године, заједно са комуналним објектима, појест: водонотом, канализацијом, електричним осветљењем и протопом.

Поред ове изградње станбеног радике се на подизању студентског насеља на простору званом „Тошњин бувар“, који се налази у склопу Новог Београда. Ово ће се насеље својојати од четири велике зграде, од којих ће свака имати пет спратова. Оне ће бити смешнога типа као и зграде за станбено насеље, али ће се разликовати по распореду и броју нупросторија и читавог унутрашњег уређаја. Поред тога, у склопу студентског насеља биће и две зграде: једна за Шумарски факултет а друга за Новинарско-дипломатску школу.

У току ове године интензивно ће се радити на изградњи Дунавског кеја, као и на наспирању терена који ће послужити за градилишта у току следеће године и на коме ће бити подигнуте нове станбене колоније. Насипање ће се вршити углавном песком, помоћу батера, а онда и земљом. Тако ће бити насута 1.400.000 кубика песка и 300.000 кубика земље.

Да би сви ови радови могли у следећој години још даље да се разрађавају и да се предвиђени планови нормално доводе до свога испуњења, приступиће се у току ове грађевинарске сезоне раду на читавом низу објеката, нужних као припомоћ основним грађевинарским објектима. У Земуну ће се, тако подићи зграда за Дом ученика у привреди, заповљених на градилишту Новог Београда. За ову зграду биће утрошена сума од 30 милиона динара. Исто се тако, почиње са изградњом станбене зграде за службенике градилишта Новог Београда у Београду. За ту ће зграду бити утрошена свота од 10 милиона динара.

Радиће се једновремено и на великој шпљани у Земуну. Она ће израђивати машински шпљану, и имаће капацитет од 60 милиона цигала годишње. У Кучеву ће се, међутим, радити на великој кречани, која ће дневно давати десет вагона креча. Оба ова објекта знатно ће допринети развоју грађевинарских радова.

У току ове године предвиђа се и довршење Дома културе на „Тошњин бувару“, као и великог радничког ресторана.

Велике количине материјала утрошиће се у току овогодишњих радова

Изградња предвиђених објеката оствариће се употребом обила грађевинарског материјала. У току ове грађевинарске сезоне предвиђа се утрошак од око 82 милиона цигала, 17 до 18 хиљада тона креча, 44 хиљаде тона цемента, 30 хиљада кубика грађе, 40 хиљада кубика камена, неколико хиљада тона бетонског гвожђа, 160 хиљада кубика шљунка, 130 хиљада кубика песка и 6 милиона комада преча.

Знатан број квалификованих, полуквалификованих и неквалификованих радника биће упуслено у току ове грађевинарске сезоне

Чitava војска људи радиће на многобројним пословима око изградње предвиђених зграда у току овога лета. Од стручне радне снаге на Новом Београду ће ове године бити упуслено 940 зидара, 460 тесара, 250 армирача, 600 столара, 250 лимара и много других стручних лица.

Од полуквалификоване радне снаге биће упуслено око 2.500 радника, а неквалификованих радника од 2.000 до 16.000, што зависи од интензитета рада у појединим месецима грађевинарске сезоне. Претпоставља се да ће у јуну месецу бити запослено највише неквалификоване радне снаге.

Остали радови

У току ове године на простору Новог Београда основаће се засадник, који ће имати за задатак да припреми зеленило и саднице Касмије, кад се за то укаже потреба, он ће снабдевати растиљем слободне просторе и новоградњима дати одговарајући хигијенски и естетски изглед.

Проблем снабдевања градилишта грађевинарским материјалом решен је још прошле године изградњом железничке мреже нормалног колосека у дужини од 24 километра. Та ће се мрежа у току ове године допунити за потребе изградње са још даљих 10 километара. Истовремено се ради и на специјалној ранжирној стањници Новог Београда. Ово ће отклонити тешкоће које би могле да се појаве због недостатка довољног броја камиона.

О новом начину расподеле потрошачких и индустријских карата

После детаљног пројекта потрошачких карата који је недавно извршен и приликом кога су надлежни органи извршили на њих неправилности и злоупотребе, приступило се издавању нових потрошачких и индустријских карата. Како су, због могућности и недовољног пројекта надлежних, цела лица која су вршила расподелу карата са свима лоше пословала и тиме изазивали неправилно отпремање робних фондова, врхунском издавању нових потрошачких карата водило се строго рачуна да се карте доделе само оним потрошачима који имају пуно право на њих.

Да би се нова расподела карата извршила што правилније приступило се њиховом издавању преко предузећа, установа и организација. На тај начин је омогућена боља контрола, која се издавањем карата преко уличних и кућних повереника, није могла у потпуности спровести. Равије се дешавало да су кућни и улични повереници, као и повереници по предузећима и установама, негде ненажњом, а негде злонамерно, издавали карте и о њим лицима која на њих нису имала право. Колика су злоупотребе вршене најбоље се види из чињенице да се приликом садашње расподеле карата пријавило мање 30.000 потрошача. Ова цифра јасно указује колико је наш робни фонд био неправилно отпремљен, а од чега су трпели људи који су имали пуно право на обезбеђено снабдевање, јер се њихово следовање смањивало у корист лица која су неправилно користила потрошачке карте. Поштршене мере, приликом садашње расподеле, потрошачких и индустријских карата само су последица свих ових злоупотреба и неправилности које су се током разних издавања дешавале.

Конференције које су одржане током прошла месеца са лицима надлежним за издавање потрошачких и индустријских карата на којима су дavana детаљна упутства о начину расподеле карата, у многоме су допринеле да се ова расподела правилно изврши. Тако се избеже могло десити да људи, под изговором да нису довољно упуњени, чине неправилности у издавању карата. Коликв је значај дат овим конференцијама види се и по томе што је подучено, да у случају да нека предузећа и установе не пошљају своје представнике, њихови чланови теће моћи на време добити потрошачке и индустријске карте, а зашта ће руководиоци оваквих установа и предузећа лично сносити одговорност. Сваки потрошач је, примајући потрошачку карту, стављао свој потпис, што је омогућило пуно евиденцију о томе коме су оне издате карте.

При ранијој расподели радничких, наменстеници и службенике који станују у селима ван територије Београда, добијали су карте и за своје чланове породице. Међутим, новом расподелом чланови породица ових наменстеника, примивши су карте преко Народног одбора оног места у коме станују.

Новом расподелом потрошачких карата извршено је и поновно разврставање у категорије према прописима Савезног министарства трговине и снабдевања. Тако су многи потрошачи добили Р-3 карте уместо Р-2, које су раније имали, а на које, према служби коју врше, нису имали право.

Све ове мере које су предузете приликом овог издавања потрошачких карата имају за циљ да заштите робне фондове од злоупотреба и расипања и да овим потрошачима, који имају пуно право на обезбеђено снабдевање, пруже што боље следовање.

Са прошлогодњег доброволног рада чланова Народног фронта у Новом Београду

Синдикална одмаралишта примиће ове године преко 3.300 најзаслужнијих трудбеника Београда

Ове године приступило се прављењу планова за одмаралишта наших трудбеника на годишњи одмор. Равномерно и планско одмаралишта наших трудбеника на одмор доприноси лакшем остварењу производних планова, предузећа, те се због тога питању прављења планова годишњег одмора посветила пажња.

И ове године, као и прошле, синдикална организација слаће најзаслужније трудбенике на одмор, у синдикална одмаралишта, бесплатно или уз попуст. Тако ће само из Београда 3.322 најзаслужнија трудбеника проћи кроз синдикална одмаралишта савезног и републиканског значаја. Кроз савезна одмаралишта проћи ће 2.066 трудбеника Београда. У синдикалном одмаралишту „Шумадија“ у Аранђеловцу, провешће свој годишњи одмор 210 трудбеника. На Бохињско Језеро ићи ће 45 трудбеника Београда. У одмаралишту „Франце Розман“ у Госп Маргуљку ићи ће у току ове године 200 трудбеника. На Охридском Језеру, у Новосаврањском одмаралишту, провешће свој годишњи одмор 156 трудбеника. Кроз одмаралиште „Иво Лукић“, у Каштел Старом, проћи ће 425 трудбеника. У Опатици, у одмаралишту „Отокар Кершовани“, провешће годишњи одмор 308 трудбеника Београда.

Кроз одмаралишта републиканског значаја проћи ће 1.236 трудбеника Београда.

Поред ових одмаралишта трудбеници Београда користеће и одмаралишта на Авали и Стражиловцу.

Трудбеници Београда користеће, затим, већ према свом послу, летовалишта свог струковног савеза синдиката. Тако ће Земалски одбор просветних радника имати своја одмаралишта у Нишкој Бањи, на Златибору и у Бањиној Ваши и располагате са око 200 кревета. Централна управа железничара има пет малих кућа на Лошњу са 75 кревета. Затим, има свој објект у Госп Маргуљку, који ће користити деца железничара. Поред тога, крај Марибора се завршава изградња једног одмаралишта за железничаре.

Из Београда ће ићи у одмаралишта око 5.000 ученика у привреди. У одмаралиштима републиканског и савезног значаја за ученике у привреди провешће годишњи одмор близу 1.000 ученика.

Поред овога броја ученика у привреди које шаље Месно синдикално веће, Главни одбор и Централни одбор синдиката, из Београда ће ићи на одмор још преко 3.800 ученика које шаљу три градска дома ученика у привреди, дом грађевинских ученика „Негмар“, дом „Граната“, дом за месо и масноћу и Удружење занатлија Београда.

Дан пролећа

и конкурс младих природњака у пионирској организацији Београда

И ове године, као и прошле, пионери Београда дочекују пролеће са великом радошћу и разним припремама, како би им пролеће 1949 године било што веселије, како би и ово пролеће што боље искористили за учење и све остале задатке које пред њих поставља Савез пионира.

„Дан пролећа“ прославиће пионери Београда 17 априла ове године, у природи, у игри, физкултури и приказивању појединачних резултата постигнутих у досадашњем раду.

За разлику од досадашњих прослава, када се „Дан пролећа“ прославио централизовано по рејонима, ове године је постављено да се прослава „Дана пролећа“ организује по одредима. Сваки одред пионира треба на своје збору да продискутује о томе како ће прославити „Дан пролећа“ и где. У ту сврху сваки одред ће формирати своју експедицију која ће имати задатак да изабере место за одржавање прославе. Осим тога, одреди ће позвати на прославу удеољнике, новаторе, разне уметнике, као и делегације пионира из селачких радних задруга, са којима ће већ сада писменим путем заказати такмичење у раду у пионирској организацији, нарочито у вези са спровођењем конкурса младих природњака.

Неки одреди ће „Дан пролећа“ прославити ван Београда у оближњим селима и градовима.

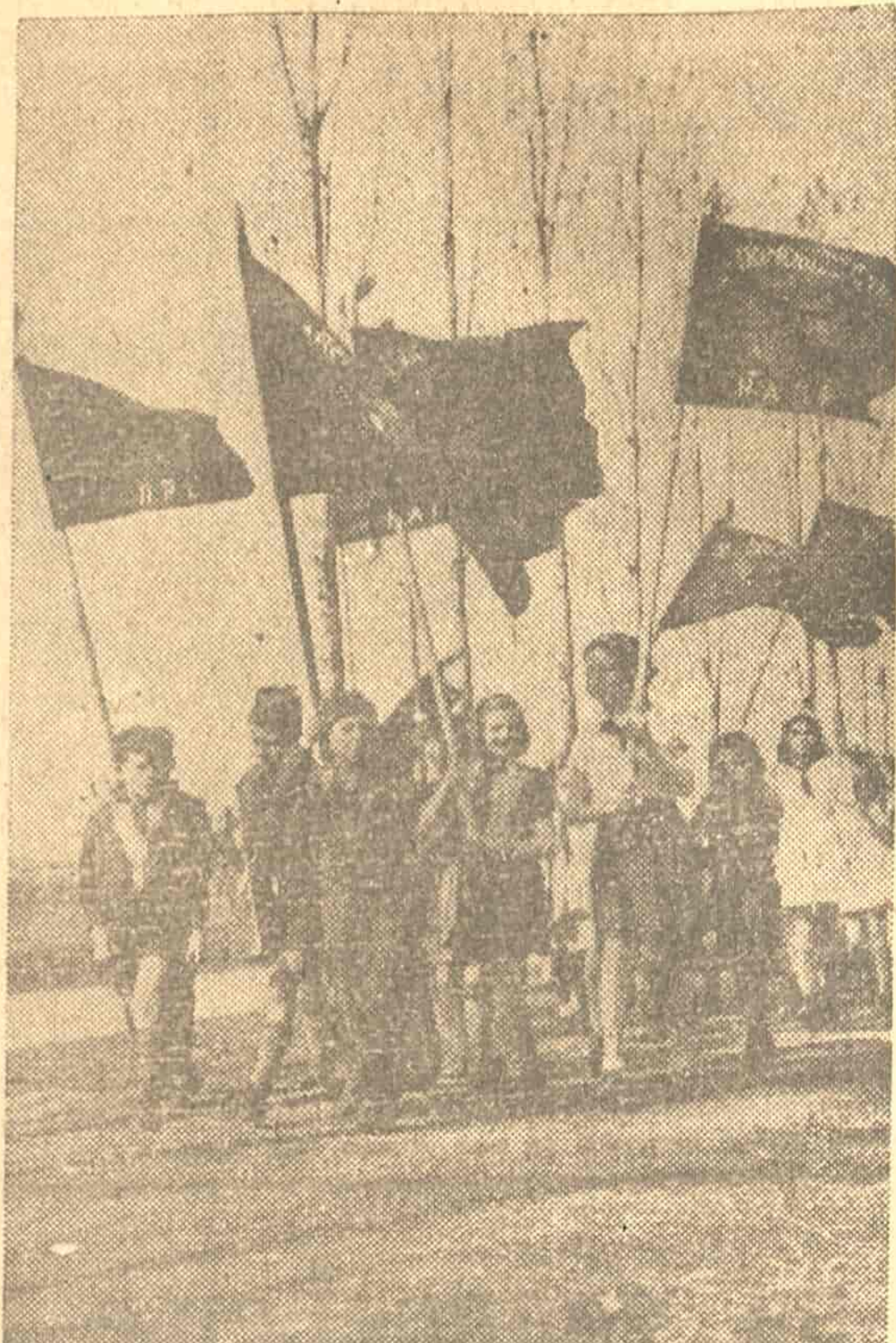
Оно што је нарочито карактеристично за овогодишњу прославу „Дана пролећа“ јесте то што у припремама за прославу сами пионери треба да узму највише учешћа, а не као што је до сада био случај, да све припреме врше углавном пионирски руководиоци у заједници са учитељима, професорима итд., што не значи да исти другови не треба да узму учешћа у припремама за овогодишњу организацију прославе „Дана пролећа“.

Осим пионирских руководиоца и педагога, видну улогу у организовању „Дана пролећа“ треба да одиграју масовне организације, нарочито организација АФЖ-а, кроз коју мајке наших пионира треба да схвате карактер и значај „Дана пролећа“ и да у своје домове унесу правично расположење, да деца за тај дан купе поклоне, припреме храну итд.

У тесној вези са припремама за „Дан пролећа“ је и спровођење конкурса младих природњака, који је још прошле године расписао Централни комитет Народне омладине Југославије. План за спровођење конкурса направљен је на основу прошлогодишњег искуства. Осим тога, пришло се формирању станица младих природњака тамо где за то има услова, а до сада се већ показало да приличан број одреда може да прихвати услове за рад станица младих природњака. Тамо где се већ говорило пионирима о станицама младих природњака, пионери су са одушевљењем прихватили, али је потребно још шире и свестраније упознавати пионире са тим станицама.

ма, обзиром да су оне као форме рада веома корисне за децу, а у исто време и занимљиве. Станице младих природњака баве се одгајивањем животиња, на пример, зечева, затим разних живих, одгајивањем биља и цвећа, прикупљањем разног семена, стварањем хербарја и другог, а све то на научним принципима.

Осим организовања станица младих природњака пионери ће засадити неколико пионирских шума, прикупљати лековито биље и разно семе.

О београдском фудбалу

И данас у дан фудбал у Београду добија све већи број присталица и развија се темпом који никада раније код нас није био забележен. Квалитет ове игре подигнут је на висок ниво о чему сведоче многобројни успеси које су београдски тимови постигли у земљи и иностранству. Ово је у првом реду резултат новог схватања целокупног спорта па и фудбала. Низ старих навика, које потичу од пре рата, када је фудбал био на капиталистичкој бази, то јест у великом броју случајева код већих тимова као средство за убирање прихода и издржавања и плаћања играча. На супрот томе фудбал се данас развија под савиш новим условима, потпомогнут низом мера народне власти и уз материјалну помоћ државе.

Данас у Београду има 1.700 регистрованих фудбалера у 27 друштва. Поред тога готово сва предузећа и установе, школе, домови ученика у привреди имају своје фудбалске тимове. Београд има два претставника у савезној лиги, једног у српској лиги и пет у зонаском првенству Србије. Осталих 29 тимова распоређено је у 4 групе. Све ове екипе постигле су до сада врло добре успехе. Црвена звезда је један од кандидата за првака државе у фудбалу, Металац је у средњим табелама. Прве лиге а „Београд“ у српској лиги заузима треће место. „Славија“ је у својој зони на првом месту, а „Раднички“ на трећем. У првом београдском разреду најбољи је „Графичар“, а у другом „Омладинац“ из Земун, а у трећем тим фабрике „Пролетер“ у Жаркову. Најслабије резултате имале су до сада екипе „Првена машина“ из Железника, „Словена“, „Напредак“, „Слога“, Угостићева и „Братства“ из Крњаче, иако многа од њих имају своја игралишта и могућности за редован тренинг. Слаб успех ових тимова долази углавном због слабог руковођства. „Првена машина“ уопште не одржава никакве везе са физкултурним одбором Београда и не добија довољну помоћ од своје подружнице.

Велики недостатак већине фудбалских екипа Београда је у томе што се недовољно анализује и остварује материјалних средстава. Готово изједно друштво, сем лигаша, не наплаћује улазнице и не објављује утакмице у својим предузећима или угоститељима и тиме не побуђује интерес чланова за посезивање утакмица. У интересу је самих екипа и друштава да овај свој пропуст што пре исправе.

Идуће недеље почиње пролећни део фудбалског првенства Београда. Међутим, због недостатка терена, почеће устарило само првенство Првог разреда и подмлатка. Остали ће сачекати завршетак такмичења подмлатка и Првог разреда, па ће тек онда почети своја.

Чудновато је, али тачно да Београд има само седам фудбалских терена на којима могу да се одржавају утакмице а тренира се на 18 игралишта. Највећи број терена, због слабог залагања управа друштава нема свлачионице, неприступачни су, итд. Народна власт је давала помоћ за изградњу и оснобољавање објеката али је извештајива друштва у овом смислу подбарала. Да би се ово стање подредило Месно синдикално веће је одредило знатну суму новца, којом ће помоћи уређење већег броја игралишта.

Питање тренера је углавном позитивно решено. Сва друштва имају тренере који тежиште свога рада бацају на подмладак. Пре два месеца отворена је у Београду фудбалска школа са задатком да од талентованих омладинца створи квалитетне фудбалере. Сада у школи ради 19 најбољих играча подмлатка, али ће се тај број током првенства повећати на 30. Велики недостатак је што школа нема терен и инсталације потребне за тренинг. Колико се пажње и последње време посвећује фудбалском подмлатку види се најбоље по томе што у недељу почиње првенство подмлатка са 25 тимова подељених у шест група. Носиоци групе су Раднички, Црвена звезда, Партизан, Металац, Београд и Јединство из Земун. Поред тога почиње и средњошколско првенство са десет екипа и студентско првенство.

Напоредо са сталним напредовањем и омасовљењем фудбала у Београду смањује се и број прекршаја, што сведочи о појачаном идеолошко-васпитном раду са фудбалерима и све већој свести наших физкултурника. Из 12 београдских друштава искључено је 1947 године 78 играча, који су кажњени укупно са 14 и по година ненаступања на свим утакмицама. Током прошле године, иако се број друштава попео на преко 30, искључено је 38 играча са укупним казнама ненаступања у трајању од 4-м до године.

Долађају из целог света милиони људи различитих политичких убеђења једнодушни су у одбрани мира

Као одговор на закључивање Арсеновог Североатлантског пакта, народне масе у целом свету збијају своје редове и стварају, ударају чврсте темеље пакту мртва. За разлику од империјалистичких пактова, који претстављају противнародни савез мале групе крупних финансијских магната, борба за светски мир има потпору многобројних народних снага у свим деловима света.

Ратни хушкачи страхују од мирољубивих стремљења народа. Зато они покушавају да угуше сваку реч која иде у прилог мира. Али зар се може парализисати мишљење милиона Француза, Италијана, Енглезана, Бразилјанаца и других, ако се забрани песнику Полу Елијару, Патрицији Барк, Марији Мики или бразилјанском сликару Кандинцу Портенари, долазак на Конгрес мира у Њујорку? Не. Исто тако провакаторска и цинична изјава господина Макдермота, претставника Стејтс департамента, да ће двадесет један званични претставник влада Источне Европе бити више него довољан да изложу комунистичко гледиште на Конгресу, те да не постоји никаква потреба да се изда виза незваничним комунистичким делегатима из земаља које се налазе ван „гвоздене завесе“, не претставља ништа друго него покушај забављивања јавног мњења, обмањивање америчке јавности и дискретовање моћног покрета за мир.

У Сједињеним Америчким Државама има много обичних људи, који не мисле као г. Макдермот и њему слични. То су они који су на Конгресу у Њујорку осудили ратничко-шквачке планове америчких империјалиста, они који су у демонстрацијама протествовали против боравка Винстона Черчила у Њујорку, иако је он имао прописну улазницу визу коју му је издао Стејтс департамент.

ТЕНДЕНЦИЈА ПОГОРШАЊА ПРИВРЕДНОГ ПОЛОЖАЈА У САД

У такзваној земљи просперитета и оптимизма — у САД, упркос свих напора владајућих кругова и развојних савета познатих буржоаских економиста, производња и пословна делатност стално опадају. Једно иза другог пропадају мања предузећа, јер не могу да издрже конкуренцију крупних монопола. Тако, на пример, само у једној недељи, од 10 до 17 марта, у САД је банкротирало 270 предузећа према 117 прошле године у истом периоду.

Док се затварају врата ситних предузећа власници крупних америчких компанија безбрижно остварују баснословне профите — секу купоне. Компанија једног од теоријских најкрупнијих америчких монополиста — Дигона — остварила је 1948 године преко 157 милиона долара чистих профита — ништа мање до ли 7 од сто више него 1947 године. Но, то не значи све, не говоре о свему: дивиденде акционара повећане су за 25 од сто, а претседник Дигоновог труста добио је плату и награду од преко 450.000 долара. О баснословним профитима монополиста САД говори отворено америчка штампа. Још „Вол-стрит џурнал“ наводи да су ваздухопловне компаније зарадиле прошле године око 11 милиона долара, аутомобилска индустрија више за 45 од сто него 1947 године. Тако стоји ствар и са профитима власника хемijske индустрије, индустрије гвоза и челика. Нарочито се међу њима истиче петролејска индустрија, чији власници су повећали профите за 66 од сто у поређењу са прошлом годином. Не треба притом заборавити да је недавно смењени министар рата Форестал био један од моћних петролејских магната, да је Хофман, администратор Маршаловог плана, блиско везан са акционарима ваздухопловних компанија итд.

Док се повећавају профити најкрупнијих америчких компанија, дотле се погоршава привредни положај земље, расте незапосленост и снижава реална вредност наднице. О тим појавама, које нису ни мало случајне, све чешће пише и америчка реакционарна штампа. „Јунајтед стејтсмену“ наводи да се нагло смањује делатност низа индустријских прана САД. То, признаје овај као и многи други листови, доводи до раста незапослености, али истовремено — што претучује вол-стритска штампа — повећава и експлоатацију ових радника који још имају срећу да су запослени.

Тенденција опадања производње у САД погоршање привредног положаја говори очигледно о томе да се „земља просперитета и оптимизма“ заплене, налази пред проблемима који не могу да реше ни сви саветници Беле куће нити ратни хушкачи.

★ ЖИВОТ И РАД У СССР ★

ЧЕЉАБИНСК

На свом путу ка Чељабинску транссибирски експрес пролази поред малог каменог обелиска на коме с једне стране пише „Европа“, а с друге „Азија“. Експрес овде у пуној брзини прелази границу двају континената и зауставља се тек у Чељабинску, капији Совјетске Азије.

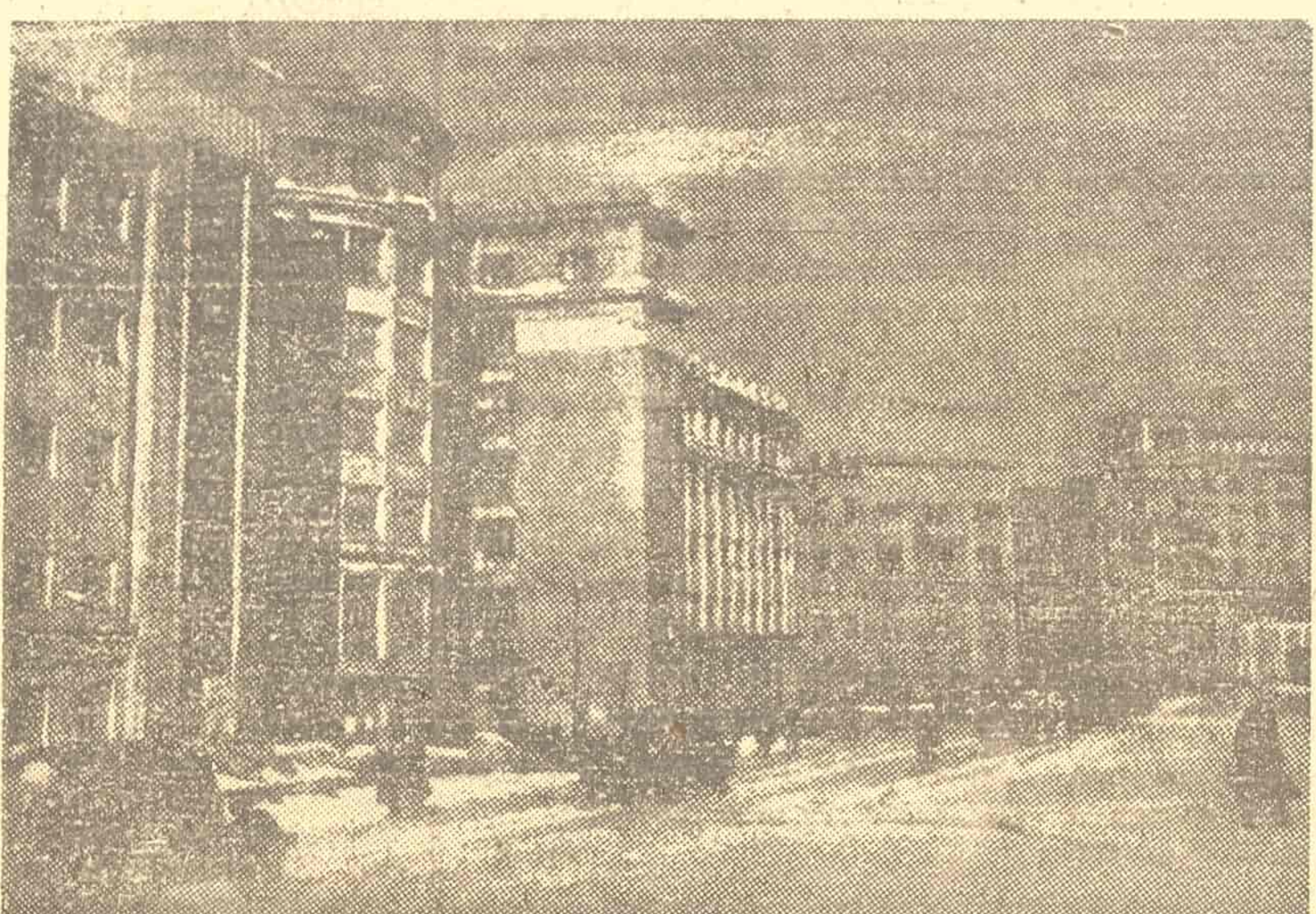
За време царске Русије ово је била прва станица и одморна станица на њиховом многогодишњем путу кроз бескрајни Сибир. Данас је то огроман социјалистички град — један од ових градова који својим развитком од Октобарске револуције до данас дају верну слику пијанског развитка и преображаја целе совјетске земље.

Чељабинск је основан 1736 године, а 1813 године је имао свега 62.000 становника. Био је то прљав и загушен град, као већина градова царске Русије. Најлепша зграда у граду био је затвор, недалеко од реке Миас. Предграђа, која су ретко искључиво сачињавале бедне дрвене бараче или стари теретни вагови избачени из употребе, носила су карактеристичне називе као што су: Мухоморовка, Грабиловка, Порт-Артур, Ваволска бараче.

Стаљинске пјатилетке су за кратко време из основа измениле лик Чељабинска. На месту старог Чељабинска родио се нови, гигантски индустријски социјалистички град. Када неко од ових који се још сећају Чељабинска пре револуције прође данас улицама града — закључак му се намеће сам по себи. Од старог Чељабинска сачувало се само име.

Чељабинск је административни центар најбогатије и најразвијеније области СССР-а, главни град јужног Урала. Чељабинска област је данас најмоћнија металуршка област не само у Совјетском Савезу, него и у целој Европи. Тој области припада и Магнитогорск. Металуршки заводи јужног Урала производе данас више гвоза и челика него што је пре револуције произвела цела царска Русија.

Чељабинск је град који се непрестано развија и расте. Укупна стањена површина новоподигнутих зграда превазилази милион и по квадратних метара — што значи да је од Октобарске револуције наомамо изграђено дванаест нових Чељабинска. Петогодишњи

план предвиђа даље повећање стањене површине од 50 од сто. Укупна индустријска производња Чељабинска је 1935 године 92 пута пренашила индустријску производњу Чељабинска пре револуције. А Чељабинск се стално, не изумињајући ни ратне године, налази у непрекидном напону изградње.

Нови Чељабинск је град металне, машинске, хемijske индустрије и прецизне механике. У Чељабинску се налази тракторски завод који носи Стаљиново име, гигантски металуршки завод, валаонице, ливнице, фабрике за израду локомотива, текстилне фабрике и др.

Чељабинск данас има пет универзитета, 50 средњих школа, неколико позоришта, оперу, неколико десетина библиотека и велики број одлично уређених биоскопских дворана. Подиже се велика зграда која ће бити искључиво намењена балету. По броју ста-

новника и по индустријској снази Чељабинск се данас налази у истом реду са другим моћним индустријским центрима СССР-а као што су Стаљинград, Свердловск, Кујбишев, Саратов и Новосибирск.

Изградња Чељабинска је одлично урбанистички решена. Чељабинск обилује лепим зградама, складним трговима и широким булеварима. Живи аутомобилски, трамвајски, тролејбуски и аутобуски саобраћај су верна индустријска богатства живота и неуморног и грандиозног стваралачког рада.

У току ове пјатилетке биће завршена реконструкција центра града. Том реконструкцијом Чељабинск ће добити централни трг, два пута пространији од Првог трга у Москви. Десет булеварера ће спајати све крајеве града са овим тргом, а укупна дужина улица ће износити преко 400 километара.

У великом броју београдских предузећа ради се успешно на ликвидацији неписмености

П риликом пописивања неписмених, још 1945 године, установљено је да у Београду има 6.217 анафабета. Тај број неписмених требало је описмењени до краја 1948 године. Међутим, та је обавеза премашена. До краја прошле године описмењена су у Београду 6.493 неписмене, што значи да је предвиђени број премашен за 276. У току јануара и фебруара месеца ове године, описмењено је још 120 посетилаца течајева.

Али, не може се рећи да је описмењен онај број неписмених који је пописан још у 1945 години. Заправо, то је немогуће. Променом радних места, преласком појединих радника из предузећа у предузеће, иселовањем из Београда, број се мењао, а о многим се у таквим случајевима губила евиденција. Место старих течајаца долазили су нови. Број описмењених је растао, али и број неписмених. И када се, на крају прошле године, установило да је предвиђени број описмењених премашен, видело се да у Београду има још 2.085 неписмених. Од тога броја обухваћен је данас на течајевима 1.421 анафабет. Из овога се јасно види да су приликом радне снаге и пораст становништва у Београду довели и до повећања броја неписмених. То се нарочито одразило у протеклој години. Због тога, приступило се, у току ове године, масовном сузбијању неписмености.

Најбољи резултати на ликвидацији неписмености постигнути су у Првом рејону. Од 246 неписмених, колико их има сада на територији овога рејона, обухваћено је 238. Ових преосталих 8 који нису обухваћени, налазе се у предузећима, док је по основним организацијама све обухваћено.

У последње време истиче се добрим радом предузећа „Радулашка“, које треба да и даље одржава, као што је почело, темељит рад течајева. Док у Војној одећи и анафабетски и просветни течајеви примерно раде, дотле се у Градском саобраћајном предузећу налазе у растурању, раде повремено, са све чешћим прекидима који трају понекад до месец дана.

Леп успех показало је предузеће „Снага и светлост“. Посебно је платило наставника да би ликвидирало неписменост међу радницима. На течају који је отпочео у децембру описмењени су сви неписмени. Сада је почео са радом нови течај.

У раду течајева велику улогу игра заузимљивост управе предузећа и синдикалне подружнице. Исполуњење производних планова и борба за социјалистичку изградњу земље најважнији су задаци који стоје пред нашим предузећима. Али и поред тога, може се наћи времена, само ако се хоће, за описмењавање неписмених радника, исто као што се налази за приредбу и играчке, за разне кружоке и литерарне састанке.

Постоје лепа примера заузимљивости и залагања појединих чланова управа предузећа и синдикалних подружница.

У Градској клиници, где је обухваћено сто од сто неписмених, персонални референт лично

обилази течајева и сам води евиденцију.

У овом рејону лепе резултате на сузбијању неписмености постиже предузеће „Дунав“ и штампарија „Рад“. Поред редовног наставника, у штампарији „Рад“ велику бригу и свесрдност у потпомагању својих другова на описмењавању показују персонални референт и благајник предузећа. Они су чак дали обавезу да ће у данима када наставник не ради са неписменима, показивати и тумачити својим друговима поједине лекције.

Руководство предузећа Градског млеккарства показало је најбољи пример како треба мислити и радити за своје службенике и како их културно уздизати. Они нису имали ни један течај. Али када су установили да у предузећу има око 50 неписмених, одмах су формирали четири течаја. Сазвали су конференцију представника синдикалне подружнице и управе предузећа, позвали учитеља и направили план о раду течајева. Данас, сва четири раде и већ показују лепе резултате.

Као изразит пример схватања важности ликвидације неписмености може да послужи и Завод за израду новчаница, чији руко-

водиоци кажу „да не могу дозволити да у предузећу имају неписмених другова!“ Такве речи могу се чути и у „Југоштамп“ и фабрици хартије „Авала“.

Зашто да не постоји овакав другарски однос у раду на описмењавању наших радника и у осталим предузећима, као на пример, у „Стаљинграду“, „Октобарској слободи“, Комбинату теста и врена, Прецизијској машиници, Индустији мотора, „Макицу“ и другим? У њиховом раду, сем незаузмљивости управе предузећа и синдикалне подружнице, недостаје и координација у раду. Не постоји ништа тешко и немогуће. У таквом равнодушном односу, према овом великом и важном задатку, стајали су и предузеће „Шумадија“ и Општа државна болница, а данас већ напредују у сузбијању неписмености и дају добре резултате.

Из свега се може закључити, нарочито из упоређења које смо изнели, да се једино ангажовањем свих снага — и синдикалне подружнице, и управе предузећа, и културно-просветне комисије — кроз заједнички рад, могу постићи пуни успеси и убедљиви резултати.

Културно-уметничка друштва Београда даће читав низ приредаба на великим градилиштима и у селима

Н а Нови Београд стижу прве омладинске бригаде. Ускоро ће почети са радом и фронтоске и омладинске бригаде у Београду. На селима овога пролећа развиће се заједнички живот. Трећа година Петолетке биће пуна радних подвига, надахнутих социјалистичким преображајем и изградњом. Упоредо са великим радним акцијама предвиђене су по плану и културно-уметничке акције.

Овога пролећа и пред културно-уметничким друштвима Београда стоје велики задаци. Око 25 културно-уметничких друштава расплаћају свој стваралачки жар на свим пољима рада. Задаци који су обимни тражије од свакога појединца, сваког члана друштва, велику покретљивост, оданост и заузимљивост.

Извођење програма, како у Београду тако и на радилиштима ван Београда, селачким радним задругама, Панчевачком Риту и другим местима, захтеваће, иако су то стари програми, и извесно увежбавајући рад. Поред извођења програма на радилиштима треба припремати и програме за такмичења у драми, београдских културно-уметничких друшта-

ва, које ће се одржати крајем априла.

Од првог па до петнаестог априла наступаће пред омладинским бригадама у Новом Београду: „Братство“, „Полет“, „Горан“, „Бок Павловић“, „Стеван Бракус“, „Градимир“, „Железник“, „Бранко Крсмановић“, „Жарко Зрењанин“ и „Слога“ из Земуна. Друштва ће наступати са фолклорним, хорским, тамбурашким и рецитаторским секцијама.

На градилишту Новог Београда већ се приступа подизању пространих барака које ће служити, као домови културе бригадиста, у којима ће се одржавати културне и уметничке приредбе, Касније, када се буде у могућности за извођењем приредби под ведрим небом, одржаваће се у баракама само солистички концерти, вокални и инструментални.

„Културно-уметничко друштво „Јединство“ посетиће, у првој половини априла, пољопривредно добро „Панчевачки Рит“.

Посету селачким радним задругама направити најбоља културно-уметничка друштва из Београда: „Абрашевић“, „Иво-Лолла Рибар“, „Бранко Цветковић“ и „Никола Тесла“. Она ће својим стваралаштвом потети уметнички рад на селу, и потпомаћи стварање културно-уметничких група у селачким радним задругама. Развијањем културно-уметничке делатности кроз овакве акције, створиће се још ближе однос између радника села и града, допринеће се ширењу и

разумевању социјалистичке уметности на селу.

На реконструкцији железничког чвора у Београду радиће фронтоске и омладинске бригаде из унутрашњости и Београда. Главна радилишта биће у Железнику, Белом Поточку и Раковици. Ова радилишта објехи ће, другом половином априла, културно-уметничка друштва „Бок Павловић“, „Жарко Зрењанин“ и „Бранко Цветковић“.

За грађевинске раднике у Београду извешће своје програме, почетком априла, културно-уметничка друштва: „Радоје Даккић“, „Напредак“, „Будућност“, „Сима Милошевић“, „Радиој Коцарец“ и „Светозар Марковић“.

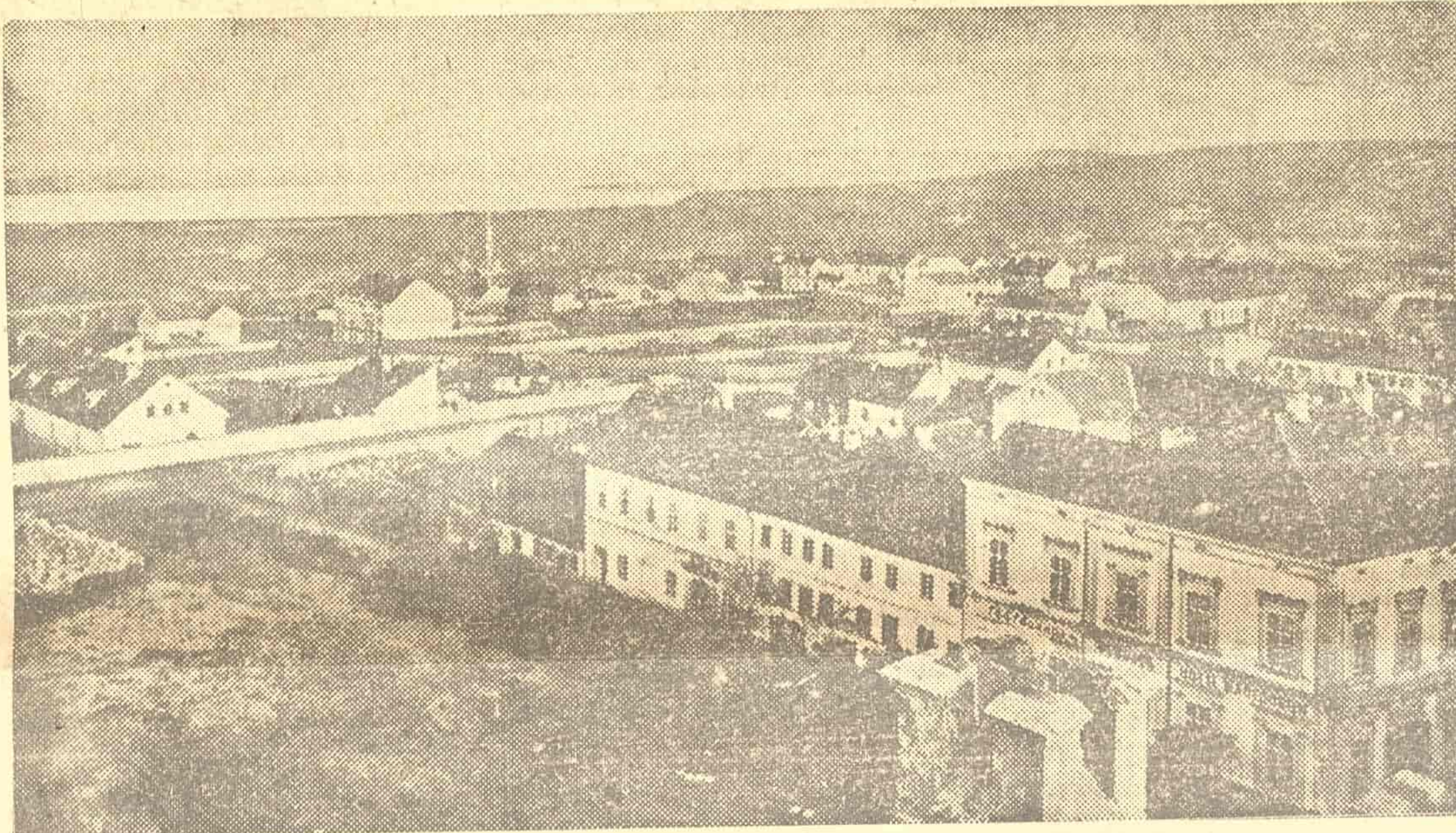
У другој половини априла друштва ће, са двадесет и четири предвиђене приредбе, наступати са другим програмима. Предвиђа се да ће просечно сваки бригадиста на градилишту Новог Београда, гледати по две приредбе.

У плану су и посете појединих друштава пољопривредним добрима, рударским и шумским радилиштима у унутрашњости.

Извођење програма културно-уметничких друштава вршиће се према плану који је одредио Савет културно-уметничких друштава Београда.

Извршење овога плана нарочито на радилишту Новог Београда зависиће од покретљивости сваког културно-уметничког колектива, његове свести да болим квалитетом и темељним радом једино може оправдати престојеће и постављене задатке.

Из прошлости БЕОГРАДА

Београд шездесетих година прошлога века
Поглед на Дунав са Велике школе, Капетан - Мишиног здања (данас Филозофски факултет). На врху зграде је кућица где су пожарници пожарили, јер су могли оданде да примете сваки пожар у Београду.
(Оригинал у Градском музеју)

Дете књиге као постој школџи

Н е сумњиво да домаће штићиво много доприноси успеху наставе. Дете које чита код куће, у читавици и на читалачким часовима не упознаје се само с писцима и њиховим делима, него и с многим и многим знањима, почевши од астрономије, па до драматике.

И сама бајка даје детету животно искуство да треба мислити о остваривању досад неостварених могућности: од летећег авиона у бајци постао је тако авион у стварности. Бајка ће учити дете томе да добро побеђује зло, да се добро добрим враћа, а зло злим, ма колико људи добри били.

Али баш због тога што књига делује учи истини треба pazити на то да учи тачно, а не погрешно.

Задржаћемо се на питању језика у дечјим књигама. Једна је ствар ако се издаје критично издање Вукових приповедака и ако се наведе да је, рецимо, Вук забележио „Међедовина“ по причању у Тешани Подруговића из села Казаната у Гацку, ако се каже да је Вук ову причу слушао од Подруговића 1815, али је писао мно го доцније, онако како је упамтио и објавио у својим „Приповјеткама“. Од слова до слова, од запете до запете, заједно са штампарским прешкама прештампана се онда таква прича која представља историјско-књижевни документ.

Друго је ако се таква једна прича објављује у издању за децу. Све оно што се може сматрати оманком пера или слагача, мора бити исправљено. Тако у „Лажи за опкладу“ имамо и узјашем и сјашим. Даље, и сам Вук писао је у разна доба различито. Дуго времена пише прилично, да га враћа чак и према уводи, да га враћа чак и према етимологији у оне речи у којима и није чуо. Зато је неоправдано да се у издањима за децу, макар то биле и Вукове приче,

држимо његовог историјског писанја него да дамо, нарочито због тога што је то деца намењено, савремени правосни. Доцније ће ови учити на примерима разнотак језика од првих споменка до савремене књижевности.

Овако, ако дете добије да го „Ваш-Челику“, изданом ове године у издању „Просвете“, причава у домаћем задатку ову народну бајку, забележену од Вука, написаће, на пример: „Како тига изгори, Баш-Челик по-

пле. Царевин онда узме своју жену па оде шњоме кући.“ Наставници ће исправљати то на савремени правосни: место тига — титца, место шњоме — с њоме. Дете ће онда бити у заблуди ко је у праву да ли отац ортоскога језика и српске књижевности или његов учитељ.

Учитељ ће, свакако, објаснити ђацима да се језик мења и да би данас и Вук доцније писао, да је и Вук доцније, после свога „Ваш-Челика“ писао титцу са п,

ИЗУЧАВАЊЕ НАРОДНИХ ИГАРА допринеће богатству фолклора Културно-уметничких друштава Београда

Н икада, пре рата, није се посвећивала пажња обради и изучавању народних игара као што је то случај данас. Од ослобођења, па ове године, народне игре постале су и постају, из дана у дан, једна од најомиљенијих уметности наше публике, и добијају све шире значај и већу популарност у нашем културно-уметничким друштвима.

За успешно упознавање и изучавање народних игара, које је организовао Поверљивство за културу и уметност ИОНО-а, одржан је ови дана и семинар влашких игара.

Два претставника изборних сеоских игара, Станко Цуровић, народни играч и Првул Андрејевић, народни свирач, оба родом из села Грацкове, Срез зајечарски, извели су игре свога краја пред претставницима и руководиоцима фолклорних секција београдских културно-уметничких друштава.

Ови народни играчи упознали

су, по први пут, претставнике фолклорних група наших друштава, са правим играма влашке, као што су „Вобачика“, „Полоска“, „Тодорка“, „Једу“, „Дансу“, „Ринџао“, „Оре ће шапче оре“ и „Раце“.

На семинару претставници београдских друштава бележили су покрете, залагања, начин извођења, да би доцније могли, на тим изборним елементима влашких игара, применити обраду и стилизацију.

За влашке игре нарочито су се заинтересовали културно-уметничко друштво „Иво-Лолла Рибар“ и „Братство“, па су задржали дуже своје госте, да би боље и детаљније упознали ове, засада мало извођене код нас, народне игре.

Обрада оваквих семинара допринеће да се постигну већи квалитативни резултати и да нас београдска културно-уметничка друштва, на претстојећим градским и фестивалским такмичењима, изненаде са новим полетом и негледаним играма.

Одликовања просветних радника у нашим школама су потстрек за бољи рад

У читељи и професори, у великој већини, правилно су схватили задатке које изграђања социјализма поставља пред наше просветне раднике ради културног и просветног уздицања великог броја неписмених и полуписмених, које нам је у наслеђе оставила нанародна Југославија, и свестраног васпитања нових поколења у духу напретка. Да је тако сведочи њихово учешће у организацији и раду анафабетских и просветних течајева, на курсевима за ученике у привреди, на вечерњим гимназијама за раднике и официре, на предавањима у масовним организацијама, да не рачунамо рад у „њиховој“ школи.

Народне власти су много пута тачно оцењивале рад просветних радника и одавале им видно признање, какво се одаје најбољим радницима наше земље. Ове године највиши орган наше државне власти Президијум Народне скупштине ФНРЈ наградио је извесан број најбољих просветних радника орденима и медаљама рада. Просветни радници су додељена одликовања примили као заслужено признање за досаднашњи рад и потстрек за даље залагање и успехе. Они су схватили да додељена одликовања нису награда само оних који су их добили већ свим радницима на просветном пољу који су се свесрдно залагали у изградњи кадрова и на побољшању културно просветног рада. Награђени културно-просветни радници су истицали да орден не припада само њима већ целом колективу: наставницима, ученицима, служитељима и ученичким родитељима. Истицали су да су постигнути успеси, за које се одликова појединац који се за њих највише залажио, и дело синдикалне, омладинске и осталих масовних организација које су припомогле да се изврше. Да је тако сведочи пример колектива Шесте мушке гимназије у Београду. Давица Михаиловић, наставница школе, која је показала много упорности у стварању услова за рад школе још 1944 и 1945 године, и од тада до данас, свесрдним залагањем како на свом стручном послу тако и у раду у масовним организацијама, доследно доказивала правилно схватање рада просветног радника на изградњи социјализма, одликована је орденом рада другог реда. Дан предаје ордена био је свечан за цео колектив наставника и ђака. После предаје ордена наставници и ученици су колективно и појединачно честитали, Давица Михаиловић, која им је почетком године због залагања и способности постављена за директора. Кад је протекла та мала свечано ученици су дали писмене обавезе да ће се још више трудити да њихов колектив постигне још боље успехе. Цео школски колектив обавезао се Президијуму Народне скупштине ФНРЈ и другу Титу да ће испуњити све задатке које им постављају народне власти. Тај догађај је једна слика нове школе, својствене социјалистичкој држави, у којој се кроз колективан рад и колективну одговорност наставника и ученика (као и њихових родитеља) ствара нов члан социјалистичког друштва.

Друга једна примерба могла би бити што у овим књижицама нема довољно објашњења неразумљивих речи и израза. За децу није довољно објаснити овлашћени речи као што се, на пример, чини у „Ваш-Челику“. Ту се реч земац преводи тачно речу време. Међутим, израз цео власи: „Послеје његове смрти станае заман по земау...“ Мали читацац то ће протумачити да је стало време по времену и неће знати шта се хтело тиме да каже. Има читанки, које обилују објашњавањем, али можда би добро било за децу из града казати, на пример, у „Лажи за опкладу“ шта је кресиво а шта зубун.

Као што не треба претеривати у тим објашњењима, тако исто не треба претерати ни у томе да због разумљивости за децу писаца, када се за најмање читаво чини разумљивим, изгуби чар свога језика: ваља остати што вернији њему а трудити се да то штовише буде што прикладније изабрано и што разумљивије дато малим ђацима.

Орден и медаља рада су поставили просветне раднике да раде што живљи рад у својим колективима, да се што више стручно-методски изграђују, да се што више политичко-идеолошки уздижу — да би њихов допринос у изградњи социјализма био што већи, да од наше омладине изграђују што способније кадрове

Изложба књига код „Просвете“

Многа наша издавачка предузећа са својим продавницама спремају се, такође, да учествују у Недељи трговине.

Тако, прва продавница „Просвете“, издавачког предузећа Србије, своје излоге и просторије у Кнез Михаиловој 12 и Чика Љубиној 1, посећује књижарице Српске академије наука и југословенским савременим часописима. Од издања Српске академије наука биће изложене само оне књиге које се још могу купити, док ће у нарочитим витринама моћи читати да виде и наше савремене часописе који су већ распоредени и приступачни само по библиотекама. То су, на пример, часопис „Комунист“, прва година, „Дрвена звезда“, прва година и „Младост“ из 1945 и 1946.

Ова изложба неће бити краткотрајна, неће трајати само ове недеље, него ће се мењати, попуњавати. Отвара се данас на дан 1 априла.

Поред сваке тезе биће нарочито блиск де посетиоци могу да забележе своју поруцију. Ако је поруцију мала, добијаће одмах књиге; ако је већа, довољно је да забележе које књиге желе, па ће оне бити спаковане и испоручене.

Куповина књига, ма да је изложба продајна, необавезна је, те се књиге могу видети и без куповине.

Савети кућним саветима

Још доста давно предвиђено је да све зграде са више станова треба да имају на видном месту истакнуте спискове станара.

После успеха у мечу са Аустријом

У мечу са Аустријом, који су југословенски репрезентативци добили са резултатом 16 и по 3 и по, одиран је низ веома борбених и занимљивих партија.

Бели: Пуц (ФНРЈ) — Црни: Калвиода (Аустрија)
1) e2-e4, e7-e5; 2) Sg1-f3, Sb8-c6; 3) Lf1-b5, a7-a6; 4) Lb5-a4, Sg8-f6; 5) 0-0, Lf8-e7; 6) d2-d3, b7-b5; 7) Lc4-b3, d7-d6; 8) c2-c4, 0-0; 9) Sb1-c3, Ta8-b8; 10) h2-h3, Sc6-a5; 11) Lb3-c2, b5-c4; 12) d3-d4, Sc5-c6; 13) Lc2-a4, Sc6-d4; 14) Sf3-d4, e5-d4; 15) Dd1-d4, c7-c5; 16) Dd4-c4, Tb8-b4; 17) Dc4-d3, Sf6-e4; 18) La4-c2, Lc8-b7; 19) Tf1-e1, f7-f5; 20) Sc3-d5, Th4-d4; 21) Sd5-e7+, Dd8-e7; 22) Dd3-b3+, Kc8-h8; 23) f2-f3, Dc7-h4; 24) Lc1-e3, Td4-b4; 25) Db3-d3, Tb4-b2; 26) Te1-b1, c5-c4; 27) Dd3-c4, Tf8-c8; 28) Dc4-c8+!, Lb7-c8; 29) Tb1-b2, Dh4-f6; 30) Ta1-b1, Sc4-c3; 31) Tb2-b8, Df6-e6; 32) Tb1-e1, h7-h6; 33) Lc3-f2, De6-d7; 34) g2-g4, g7-g6; 35) Lf2-d4+, Kh8-h7; 36) Lc2-b3, d6-e5; 37) Ld4-c3, Dd7-a7+; 38) Kg1-g2, Da7-b8; 39) Te1-c8.

КЊИГОВОЂА РЕВИЗОР

Зна се какав је дужност финансијских ревизора: строга контрола књиговодства и финансијског рада установа и предузећа над којима им је поверен надзор.

Добри ревизори више времена проводе на терену, по предузећима, него у својој канцеларији. Миломир Вукомановић се није у томе од њих разликовао.

Глзизор - књиговођа брће камишан за своје хоштаперицање. Али овај случај треба да служи као опомена да управе установа и предузећа буду будније према раду својих службеника од управе за снабдевање прехранбеном робом која није знала за вршње свога књиговође.

Злоупотреба положаја, вешто закамифлирања, као у случају књиговође-ревизора један је од најприкривенијих видова делања штеточина у државном, административном апарату.

— Спремићемо за сваку пилгу амбалажу, јер је то једини начин да остане читава при утовару и истовару...

ПИСМА Уредништву

Кабадахилук

Не могу вам дати млеко... Дођите сутра!

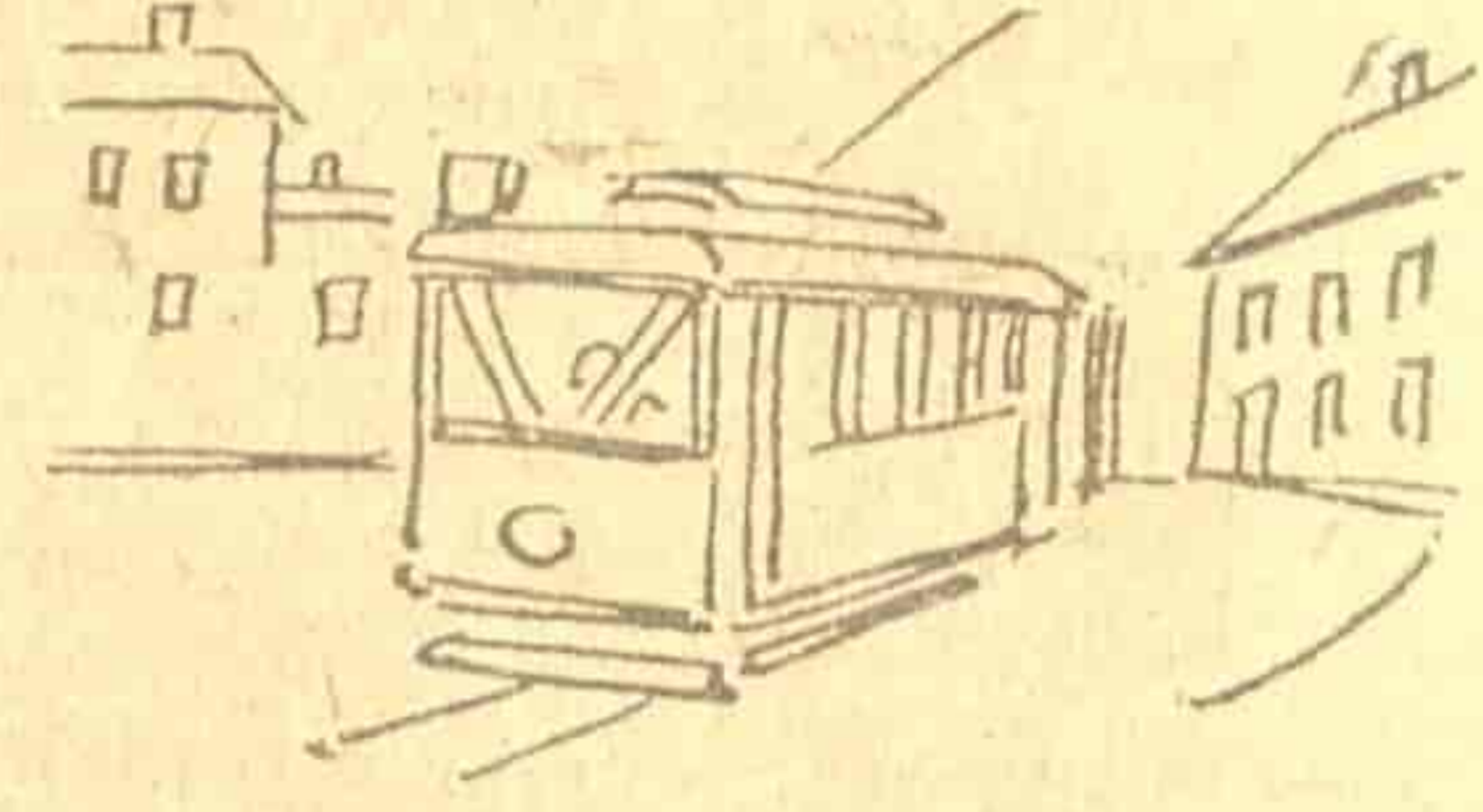

Имам болесничку карту, па сам дошла у продавницу Градског млекарства број 77, у Палмотићевој 20. Било је то 21. 0. м. у 18.30. Питала сам да ли могу подићи следећање за тај дан.

Зашто немамо деце јасле?

Градско саобраћајно предузеће има много запослених жена и свакодневно узима све већи број жена на рад.

Познато ми је да је Градско саобраћајно предузеће добило пре неколико месеци просторије за отварање дејих јасала, где се уселило предузеће „Вонар“ које нико није могао да исели. Услед недовољне упорности и заузимљивости управе нашег предузећа, јасле ни до данас нису отворене.

Ми запослене жене, питамо се зашто још нису отворене јасле у Градском саобраћајном предузећу за нашу децу за коју стрпљиво док смо на раду, и чекамо да се ово питање што хитније реши.

МАЛИ РЕЧНИК

Кабадахилук

После смрти Хаџи-Мустаја-пашине у Београду су биле четирине велике дахије, донекле непокорни султани, а Београдски пашадарук поделио су међу собом и сваки је имао своје кабадахилуке, који су оскоро и неодговорно управљали својим областима.

Кампања

Кампања је акција која се води кратко време, било политичке, привредне или друге природе. На пример: изборна кампања, кампања шећерне репе, кампања за књигу.

Сателит

На латинском, сателит је значајно исто што и трабант, тј. телохранитељ некога великодостојника. У астрономији сателит значи небеско тело које се окреће око неке планете.

Небрижљивост рејонске задруге

У Улици 27 марта је продавница Задруге Другога рејона, која ништа не издаје на задружне карте, док продавнице осталих рејона, као на пример продавница Трећег рејона у Дечанској улици, издаје на задружне карте: с њем од смокава и кајсија, затим прашак за прање, „Вим“ и друго ређе артикле.

Како ми је познато и задружне продавнице осталих рејона располажу бројним артиклима који се деле на задружне карте.

Са запрепаћењем посматрала сам све то и слушала говоре не одговарајући ништа. Одгурнула је суд са млеком и рекла ми: — Склањајте ми се испред очију и да вас више не видим у овој радњи, срам вас било.

Сутрадан, после болесне, скоро непродспаване ноћи, видела сам да ми са карте није одрезан купон јучерашњег следећања.

Утолико ће имати већи мањак млека у канти! Како ће га надокнадити? Однега сам ипак наивно јучерашњи купон.

Сматрам да би било правилно да се руководство свих рејонских задруга подједнако брину за своје задругаре, јер иначе не видимо разлога учлањавању у оне рејонске задруге, које се небрижљиво одnose према својим задругарима.

Нове књиге

Карл Маркс: Критика политичке економије, издање „Културе“, Београд 1949, хирилицом и латиницом, стр. 61, цена 9 динара.

Максим Горки: Дела (књига V), издање „Културе“, Београд 1949, хирилицом и латиницом, стр. 364, цена 40 динара.

Југословенско-совјетски календар, издање Друштва за културну сарадњу Југославије са СССР, Београд 1949, стр. 216, цена 50 динара.

Наш спорт у 1948 години, издање „Нашег спорта“, Београд 1949, цена 25 динара.

Черни: 30 етида за клавир, издање „Просвете“, Београд 1949, стр. 56, цена 28 динара.

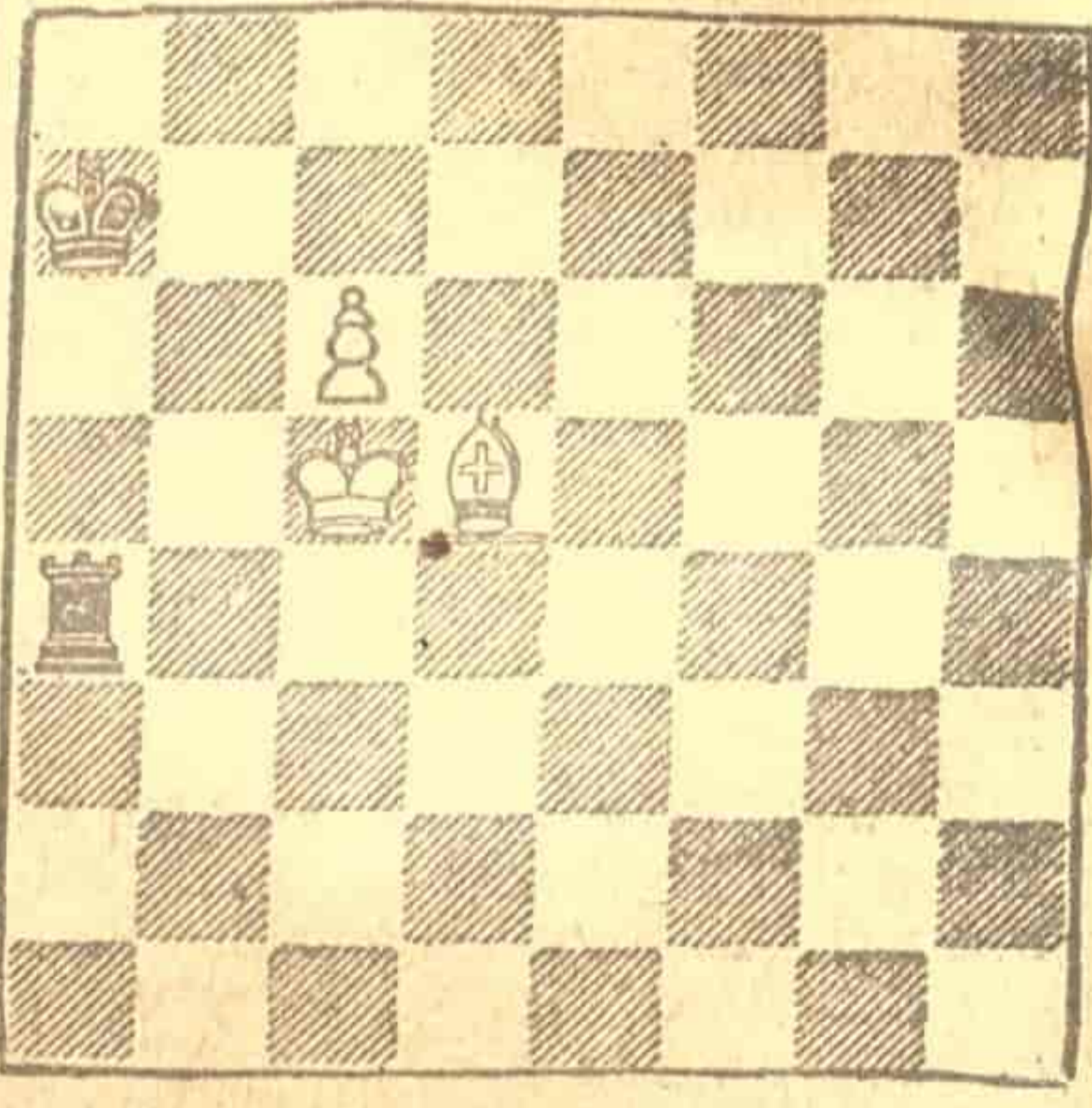
Бертини: 25 лаких етида за клавир, издање „Просвете“, Београд 1949, стр. 33, цена 20 динара.

Николај Крјуков: Две несе из филма „Легенда о земљи сибирској“, издање „Просвете“, Београд 1949, цена 8 динара.

„Ваш-Челик“ народна приповетка, издање „Просвете“, Београд 1949, хирилицом, стр. 21, цена 7 динара.

ЛОВАЦ И ПЕШАК ПРОТИВ ТОПА

Завршица ловца и пешака против тона готово увек је реми. Као у свим групама завршица, тако и овде има појединих изузетака.

Бели на потезу добија. Да постигне реми, црnome би било довољно да жртвује тона за пешака. Зато се стратегија бела у првом реду састоји у томе да спречи ову намену.

Да то није лако извести, показује следећа варијанта: 1. c5-c7, Ta4-a5+; 2. Kc5-c6 (или 2. Kc5-d6, Ta5-d5+; 3. Kd6-d5, Ka7-b7 са ремием), Ta5-d5!; 3. c7-c8 D, Td5-c5+!; 4. Kc6-c5 и црни је пат. Значи да бели мора и о томе водити рачуна, да онемогући противнику одбрану помоћу ната. Који је испразан пут добитку, објавићемо у следећој рубрици.

У завршници од прошлога пута реми се постиже на овај начин: 1. Tg5-d5+, Kd6-e6 (ако би црни краљ узео тона, дошао би ипак коњем на f4 и пешак на e2 био би изгубљен); 2. Td5-d7, Lb6-c5; 3. Td7-c7+, Lc5-e7. Бели је пат.

Прича „20 Октобра“

У селу Раздорима живео је Прохор Ликов, пропалица, како се о њему говорило. Прозвали су га Прошка Орао, — ругајући се његовој нескладној спољности. Природа га је обдарила гардиским стасом, али му снага није била никукаквој сразмери с растом.

На његову дому све је пропадало. Живео је у великој бедности. Коњи су му цркали, своје земље није имао. Обрађивао је две десетине земље коју је узимао у закуп, али ни с ње није никада ни време скупаљаво летицу. Поред других узрока његова сиромаштва, који нису зависили од њега, Прохор је имао и једну несрећну страст због које није могао довести у ред ни оно бедно имање које му је било остало — био је страстан риболовац.

Иза села Раздора текла је речница Јалинички, плитка и неугледна, местимично сва обрасла трском, али пуна риба. Прохор би понео удице, кошчеве, пруже и остали рибарећи прибор на би читаве дане проводио на Јалиничку. Никаква снага није га могла одвући од речнице, у време кад је жетва била у јеку, па ни у дане пролећне сетве, само ако се риба хватала на удицу. А на његову удицу се увек хватала.

Прохор није био само страстан риболовац већ је имао и репких способности, неку врсту талента за тај посао. Знао је све рибе јуци, као да је сам одрастао у води. За сваку рибу је знао у које време и на какав мамац се најбоље лови — да ли на прва, на хлеб или прчка и до које дубине ваља спустити удицу, где треба ставити кош за лов-

Водењак

мење риба, па је по воденом биљу чак знао и да снабдева колхоз рибом. За то ће му убележавати трудодане.

Седне тако поред њега неки несретни љубитељ риболова, па буљи у удице и гуња: „Нема рибе!“ Мрене му само померају плочак, а жабе јебу мамац. А Прохор, на два корака од њега, извлачи једно за другим час шарана, а час сома од пола метра, па и сам тихо псује — не стиже да намести мамац на удице.

Ловио је много риба, али их није имао где продати — до града је било осамдесет врта — те није имао никаквих прихода. Јео је сам, а што не би могао појести раздио би суседима, и то је било све. Од тог споредног занимања његово имовно стање се није нимало поправљало, већ се, напротив, стално погоршавало. Ни женици преко ри, ни савети добронамерних људи нису имали утицаја на њ, нису га могли уразумити и нагнати да баца удице у пећ и да се озбиљно посвети обрађивању земље.

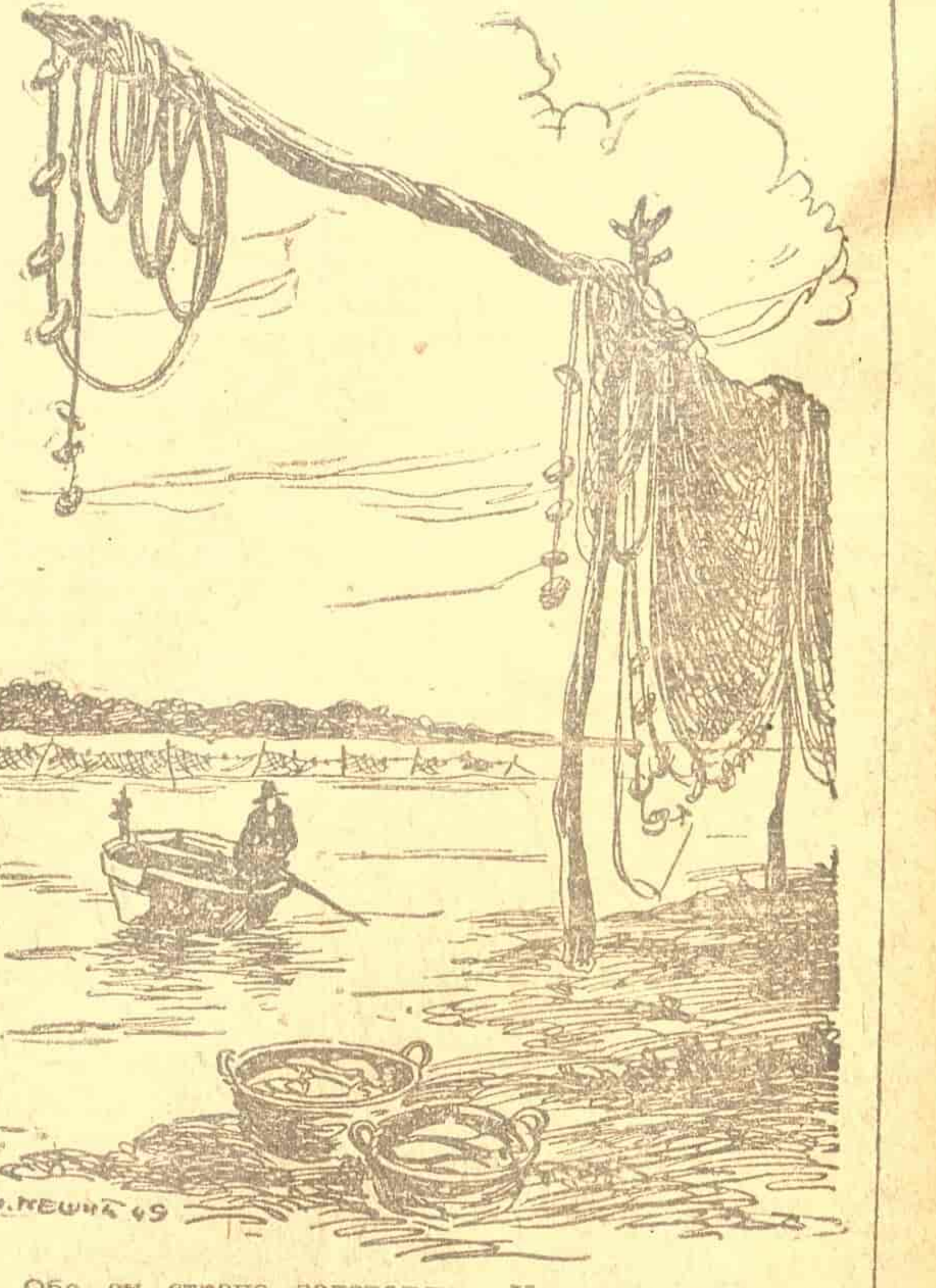
Кад је у Раздорима основан колхоз, првих година просто нису знали шта да раде с Прохором. Није му се могао поверити никакав пољски посао. Плугот није умео да рукује, а ни сејалицом. Једном би, сејући, на хектар земље бацио две стотине десетет килограмма пшенице, а другитпут — осамдесет. Ако вози пшеницу за вршидбу, он по десет пута претури кола, поломи их, па се и сам изубија. Вочици се с њим бригадир и остали из колхоза. Кажњавали га због немарности у раду, претили му да ће га искључити из колхоза, али све то није помогло, чак није било ни најмање наде да се може поправити. Најзад се присетише: и риба је потребна колхозу. Одлучише да пусте Прохора да се бави својим омиљеним послом, и

да снабдева колхоз рибом. За то ће му убележавати трудодане.

Прохор исплете корпе за ловљење риба, жена му испреде конач од кудеље, а он сам исплете неколико мрежа и набави доста удица. Замолити дрводеље да му од неупотребљиве парчади дасака саграде мали чамац и поче се бавити на Јалиничку рибарењем на велико. Свакога јутра долази у двоцикне колхоза, преже коња у кола и довози са свога рибњака по десет пудова рибе. Пољске бригаде добијају тако свакога данасежу рибу за своју кућу.

Прошле године су колхозници у увалама степе начинили неколико језера, у које се у пролеће сливају вода од отопљеног снега којом су натајали стоку. Прохор је и у њих убацио сетву рибу, а обећава да ће за неколико година колхоз имати толико рибе да неће знати шта ће с њом и да ће морати да је продају на пијаци.

Прохору Ликову дадоше нов надимак — „Водењак“ Кад би га срели, колхозници би га запитали: — Иде ли ти посао од руке, чича Прохоре? — Којио имаш свега те стоке у свом воденом царству? Множи ли се? — Множи, — одговара Прохор. — А зашто нас, чича Прохоре, већ одавно не хранити шаранима? Зашто нас кљукаш само штучама? — Околио сам се на њих. Треба потаманити те изелице. Поједоше ми све младице. — Та-ако? Нису ти све на броју? — Да, неке ми недостају.... — То ли је! Е па на посао, уништавај те расипачке колхозне имовине!

Обе су стране задовољне. Колхоз добија од свога „Водењака“ приличан приход. А Прохор, опет, добро живи, одавно се не бави рибом, па је чак постао и достојанствен — кад иде, не осрће се и никоме се не склања с пута. Никоме сада ни на памет не пада да тако корисна човека искључи из колхоза. (Превео с руског А. В.)

Еслентин ОВЕЧКИН